

Analytická zpráva

Indikátory psychiatrické péče

projekt Datová a analytická základna moderního systému péče o duševní zdraví v ČR (Data pro psychiatrii)

Autoři:	Hana Melicharová, Jitka Soukupová, Lucie Klímová, Ondřej Šanca
Verze:	Verze 0.1
Datum:	28.2.2021

Úvod	3
Sledované okruhy diagnóz	3
Prevalence duševních onemocnění.....	5
Incidence duševních onemocnění.....	12
Výskyt sebevražedných pokusů.....	17
Sebevražednost lidí s duševním onemocněním	18
Hospitalizace lidí s duševním onemocněním	20
Re-hospitalizace lidí s duševním onemocněním	28
Úmrtnost lidí s duševním onemocněním	33
Pokrytí ambulantními psychiatrickými službami.....	41
Pokrytí návaznou péčí	45
Pokrytí psychofarmaky	47
Antipsychotika u pacientů s demencí.....	50
Lůžková péče	51
Ambulantní péče	53

Úvod

Tato analytická zpráva obsahuje výpočet a vyhodnocení vybraných indikátorů psychiatrické péče, definovaných Metodikou pro evidenci respektující rozvoj psychiatrických služeb (MERRPS), kterou vypracoval Národní ústav duševního zdraví. Konkrétní způsob výpočtu jednotlivých prezentovaných indikátorů byl postupně upraven tak, aby odpovídal jak potřebám mezinárodních studií o duševním zdraví, do kterých je NÚDZ zapojen, tak potřebám širší psychiatrické obce v České republice. Ke změnám došlo zejména v definici sledovaných okruhů diagnóz, kterých se některé indikátory týkají.

Sledované okruhy diagnóz

1. Vybrané poruchy nálady (celkový počet pacientů za vybrané poruchy nálady a dále i počet pacientů jednotlivých kategoriích)

- 1.a. Mánie (existují i čisté formy F30.x)
- 1.b. Bipolární afektivní porucha (F31.0-2+F31.3-5+ F06.31 + F34.0 + F31.6-8)
- 1.c. Deprese (F32, F33, F34, F38, F31.3-F31.5)
- 1.d. Depresivní epizody a dystymie (F32, F33, F34.1, F38) a poruchy přizpůsobení (F43.20-22)
- 1.e. Smíšená úzkostně depresivní porucha (F41.2) + kombinace komorbidní dg. (F32, F33 a F41.0, F41.1)
- 1.f. Organická depresivní porucha (F06.32)
- 1.g. Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestinedělním (poporodní deprese) (F53.0)

2. Vybrané neurotické, stresové a somatoformní poruchy (celkový počet pacientů za vybranými neurotickými, stresovými a somatoformními poruchami a dále i počet pacientů jednotlivých kategoriích)

- 2.a. Fobické úzkostné poruchy (F40.0-9)
- 2.b. Panická porucha (F41.0)
- 2.c. Generalizovaná úzkostná porucha (F41.1)
- 2.d. Obsedantně-kompulzivní porucha (F42.x)
- 2.c. Posttraumatická stresová porucha (F43.1)
- 2.d. Somatizační porucha (F45.0)
- 2.e. Hypochondrická porucha (F45.2)
- 2.f. Somatoformní vegetativní dysfunkce (F45.3)
- 2.g. Neurastenie (F48.0)
- 2.h. Organická úzkostná porucha (F06.4)

3. Vybrané poruchy z dg. okruhu F2x (celkový počet pacientů za vybrané poruchy z dg. okruhu F2x a dále i počet pacientů jednotlivých kategoriích)

- 3.a. Schizofrenie (F20)
- 3.b. Trvalá porucha s bludy (F22)
- 3.c. Akutní a přechodné psychotické poruchy (F23)
- 3.d. Schizoafektivní porucha (F25)
- 3.e. Organický syndrom s bludy (F06.2) +organická halucinóza (F06.0) + katatonní porucha (F06.1)

3.f. Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestinedělním (poporodní psychóza) (F53.1)

4. Poruchy chování způsobené užíváním alkoholu (F10) celkem, zvláště pak následující kategorie

- 4.a. Akutní intoxikace (F10.0)
- 4.b. Syndrom závislosti na alkoholu (F10.2)
- 4.c. Odvykáací stav (F10.3, F10.4)

5. Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním jiných psychoaktivních látek celkem, zvláště pak následující kategorie

- 5.a. Akutní intoxikace (F11.0-19.0)
- 5.b. Syndrom závislosti na jiných psychoaktivních látkách (F11.2, F12.2, F13.2, F14.2, F15.2, F16.2, F17.2, F18.2, F19.2)
- 5.c. Odvykáací stav (F11-19.3, F11-19.4)
- 5.d. Psychotická porucha (F11-19.5)

6. Demence (celkový počet pacientů a dále i počet pacientů jednotlivých kategoriích) celkem, zvláště pak následující kategorie

- 6.a. Alzheimerova nemoc (G30, F00) specificky F00.2
- 6.b. Vaskulární demence (F01)
- 6.c. Delirium jiné, než vyvolané alkoholem nebo jinými PAL (F05.0 a F05.1)
- 6.d. Mírná kognitivní porucha (F06.7)

7. Mentální retardace (F70–F79), před dosažením 19. roku, celkem, zvláště pak následující kategorie

- 7.a. Lehká mentální retardace (F70)
- 7.b. Středně těžká (F71)
- 7.c. Těžká a hluboká mentální retardace (F72 + F73)

8. Poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání (F90-F98); pouze osoby před dosažením 19. roku celkem, zvláště pak následující kategorie

- 8.a. Hyperkinetické poruchy (F90)
- 8.b. Tikové poruchy (F95)

9. Poruchy osobnosti a chování dospělých (F60-F69) celkem, zvláště pak následující kategorie

- 9.a. Emočně nestabilní porucha osobnosti (F60.3)
- 9.b. Smíšené poruchy osobnosti (F61.0)

10. Vážná psychická onemocnění (SMI)

Jedná se o množinu diagnóz F20-F29, F31, F32.2,3, F33.2, 3 a F42

Prevalence duševních onemocnění

Definice

Indikátor zjišťuje přehled o počtu jedinců, kteří jsou v daném roce ošetřeni či vyšetřeni ve zdravotních službách pro duševní onemocnění.

Zdroj dat

Zdroj dat pro zjištění prevalence duševních onemocnění v populaci není současně k dispozici. Tento indikátor se tedy soustředí na stanovení počtu jedinců, kterým je v daném roce poskytnuta zdravotnická péče. Zdrojem dat pro tento výpočet je Národní registr hrazených zdravotních služeb (NRHZZ) spravovaný ÚZIS. Duševní nemoci jsou definovány pomocí kódu dle Mezinárodní klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů, 10. revize (MKN-10), jak v ambulantní, tak v lůžkové péči, pokud se daná diagnóza vykázála alespoň jednou během roku na hlavní či vedlejší pozici. Zdroj dat o počtu obyvatel je ČSÚ k 1. červenci daného roku.

Způsob stanovení

Prevalence zjištěných duševních onemocnění se počítá jako počet pacientů s onemocněním v NRHZZ za konkrétní rok. Data jsou zobrazená rovněž jako procento výskytu daného onemocnění v populaci.

Identifikace jedinců s danými diagnózami v NRHZZ se provádí na základě těchto druhů dokladů používaných pro styk s pojišťovnou:

- 01 Vyúčtování výkonů v ambulantní péči
- 02 Vyúčtování výkonů v ústavní péči
- 05 Vyúčtování výkonů nepravidelné péče
- 06 Poukaz na vyšetření / ošetření

Pro všechny sledované okruhy diagnóz se berou v úvahu tyto odbornosti ambulantní péče:

- 305 psychiatrie
- 308 návykové nemoci
- 309 sexuologie
- 901 klinická psychologie
- 350 centrum duševního zdraví
- 914 psychiatrická sestra

Pro všechny sledované okruhy diagnóz se berou v úvahu tyto odbornosti lůžkové péče:

- 3F5 akutní LP psychiatrie – typ F
- 3H5 akutní LP psychiatrie – typ H
- 3I5 intenzivní LP psychiatrie – typ I
- 3T5 intenzivní LP psychiatrie – typ T
- 3U5 dlouhodobá LP psychiatrie – typ U

3U8 dlouhodobá LP návykových nemocí – typ U P

Pro diagnostický okruh 6 (dementia) se dále berou v úvahu i tyto odbornosti ambulantní péče:

- 106 geriatric
- 209 neurologie
- 307 gerontopsychiatrie

Pro diagnostický okruh 6 (dementia) se dále berou v úvahu i tyto odbornosti lůžkové péče:

- 3F7 akutní LP gerontopsychiatrie – typ F
- 3H7 akutní LP gerontopsychiatrie – typ H
- 3U7 dlouhodobá LP gerontopsychiatrie – typ U
- 2F9 akutní LP neurologie – typ F
- 2H9 akutní LP neurologie – typ H
- 2I9 intenzivní LP neurologie – typ I
- 2T9 intenzivní LP neurologie – typ T
- 2U9 dlouhodobá LP neurologie – typ U

V úvahu se berou pouze ukončené hospitalizace na lůžkových psychiatrických zařízeních pro zvýšení validity psychiatrických diagnóz. Pacienti hospitalizovaní v jiných lůžkových zařízeních, včetně těch, kteří byli diagnostikováni v rámci psychiatrického konziliárního vyšetření, tedy ve výběru nejsou zastoupeni. Zátěž duševními onemocněními tak může být podhodnocena.

1F6 akutní LP geriatric – typ F
1H6 akutní LP geriatric – typ H
1I6 intenzivní LP geriatric – typ I
1T6 intenzivní LP geriatric – typ T
1U6 dlouhodobá LP geriatric – typ U

Pro diagnostické okruhy 7 a 8 (mentální retardace a poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání) se dále berou v úvahu i tyto odbornosti ambulantní péče:

306 dětská a dorostová psychiatrie
931 dětská psychologie
210 dětská neurologie

Pro diagnostické okruhy 7 a 8 (mentální retardace a poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání) se dále berou v úvahu i tyto odbornosti lůžkové péče:

3F6 akutní LP dětské a dorostové ps. - typ F
3H6 akutní LP dětské a dorostové ps. – typ H
3I6 intenzivní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ I
3T6 intenzivní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ T
3U6 dlouhodobá LP dětské a dorostové psychiatrie – typ U

Vyhodnocení indikátoru

Prevalence všech duševních chorob (F diagnózy a G30) narůstá. Oproti roku 2010 došlo k nárůstu počtu pacientů o 21,5 %. Průměrný meziroční nárůst počtu pacientů je od roku 2010 téměř 2 %.

Nejrychleji v populaci narůstá výskyt demencí, který roste o 3-8 % ročně, a oproti roku 2010 vzrostl o téměř 72 % a dosáhl hodnoty 0,67 % osob v české populaci. V kategorii demencí je pak vzrůstající trend prevalence nejvýraznější u Alzheimerovy demence, jejíž výskyt narostl v posledním desetiletí dokonce o 130,1 %, což představuje nárůst z 0,19 % na 0,42 % osob v české populaci. Zajímavé je, že podskupina c (c delirium jiné, než vyvolané alkoholem nebo jinými PAL (F05.0 a F05.1) má poměrně konstantní zastoupení z populace a také v posledních 3 letech (2017, 2018 a 2019) mírně klesá počet pacientů

V populaci narůstá i množství vážných psychotických onemocnění (SMI), kdy počet osob s SMI narostl v posledních 10 letech o 16,6 %. Tento nárůst lze než 50% nárůstu zejména výskytu obsedantně kompulsivních poruch (nárůst o více než 50 %) či nárůstu depresí a bipolárních afektivních poruch o 38,7 %.

Oproti roku 2010 narostl o 47,1 % rovněž výskyt poruch způsobených užíváním psychoaktivních látek (F11-19), kdy byl v roce 2019 diagnostikován u 0,2 % české populace.

Oproti tomu mělo množství zachycených poruch, způsobených užíváním alkoholu v letech 2010-2013 dokonce klesající trend a za celé sledované desetiletí se v absolutních číslech i přepočtu množství obyvatel ČR drží na obdobných hodnotách.

I přes to, že prevalence velké části duševních chorob v populaci v posledním desetiletí vzrostla, výskyt některých z nich naopak mírně poklesl. Týká se to zejména množství diagnostikovaných mánií (F30), některých méně častých neurotických poruch (sumarizační či hypochondrická porucha a somatoformní disfunkce, kde došlo k poklesu o 4-10 %, ale i poruch z oblasti 3, zejména Trvalé poruchy s bludy (F22, pokles přes 10 %) i častější schizoafektivní poruchy (F25, pokles o téměř 7 %).

Prevalence duševních onemocnění	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Jakákoliv duševní choroba (F diagnózy + G30)	592 413	607 752	626 159	642 036	658 719	671 431	685 929	696 187	705 077	719 904
1. Vybrané poruchy nálady (celkový počet pacientů za vybrané poruchy nálady a dále i počet pacientů jednotlivých kategorií)	198 211	205 259	210 947	217 932	224 890	229 617	235 889	242 782	248 730	256 563
1.a. Mánie (existují i čisté formy F30.x)	874	850	777	844	796	781	742	732	757	801
1.b. Bipolární afektivní porucha (F31.0-2+F31.3-5+ F06.31 + F34.0 + F31.6-8)	8 644	9 006	9 498	9 880	10 443	10 790	11 212	11 583	11 979	11 993
1.c. Deprese (F32, F33, F34, F38, F31.3-F31.5)	105 367	107 737	109 184	111 541	112 944	113 019	113 901	115 615	116 453	118 865
1.d. Depresivní epizody a dystymie (F32, F33, F34.1, F38) a poruchy přizpůsobení (F43.20-22)	101 334	103 514	104 759	106 794	107 837	107 894	108 675	110 264	110 744	113 065
1.e. Smíšená úzkostně depresivní porucha (F41.2) + kombinace komorbidní dg. (F32, F33 a F41.0, F41.1)	67 700	70 829	73 651	77 204	81 681	84 593	88 582	92 479	95 749	99 578
1.f. Organická depresivní porucha (F06.32)	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
1.g. Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestineděním (poporodní deprese) (F53.0)	171	141	174	214	217	221	206	229	232	226
2. Vybrané neurotické, stresové a somatoformní poruchy (celkový počet pacientů za vybranými neurotickými, stresovými a somatoformními poruchami a dále i počet pacientů jednotlivých kategorií)	87 648	88 849	91 199	93 011	95 431	97 574	100 540	103 722	104 970	108 338
2.a. Fobické úzkostné poruchy (F40.0-9)	15 325	15 555	15 748	15 762	15 735	15 681	15 687	16 219	15 973	16 188
2.b. Panická porucha (F41.0)	20 457	21 258	22 318	23 027	24 268	24 970	26 303	27 510	28 306	29 609
2.c. Generalizovaná úzkostná porucha (F41.1)	13 915	14 542	15 357	16 294	17 415	18 893	20 780	23 084	25 222	26 949
2.d. Obsedantně-kompulzivní porucha (F42.x)	6 149	6 313	6 577	7 016	7 298	7 635	7 964	8 431	8 735	9 298
2.e. Posttraumatická stresová porucha (F43.1)	4 388	4 571	4 939	5 019	5 212	5 244	5 112	5 154	4 957	4 960
2.f. Somatizační porucha (F45.0)	4 206	4 109	4 125	4 244	4 260	4 220	4 288	4 204	4 155	4 068
2.g. Hypochondrická porucha (F45.2)	732	714	741	687	655	679	666	679	631	666
2.h. Somatoformní vegetativní dysfunkce (F45.3)	7 146	7 187	7 345	7 305	7 360	7 161	7 069	7 041	6 558	6 450
2.i. Neurastenie (F48.0)	15 858	14 799	14 094	13 576	13 021	12 755	12 231	11 492	10 514	9 971
2.j. Organická úzkostná porucha (F06.4)	5 189	5 455	5 708	5 985	6 437	6 831	7 239	7 443	7 676	8 118

3. Vybrané poruchy z dg. okruhu F2x (celkový počet pacientů za vybrané poruchy z dg. okruhu F2x a dále i počet pacientů jednotlivých kategoriích)	52 735	53 271	53 717	54 896	56 081	57 302	58 542	59 218	59 445	59 305
3.a. Schizofrenie (F20)	27 329	27 743	27 963	28 952	30 044	30 976	31 850	32 618	33 172	33 246
3.b. Trvalá porucha s bludy (F22)	5 115	5 076	4 950	4 955	4 914	4 974	4 940	4 769	4 649	4 571
3.c. Akutní a přechodné psychotické poruchy (F23)	6 511	6 669	6 789	6 976	7 112	7 112	7 266	7 469	7 297	7 455
3.d. Schizoafektivní porucha (F25)	13 083	13 187	13 030	13 053	12 984	12 846	12 838	12 684	12 423	12 202
3.e. Organický syndrom s bludy (F06.2) +organická halucinóza (F06.0) + katatonní porucha (F06.1)	5 309	5 188	5 371	5 546	5 734	5 993	6 120	6 235	6 280	6 080
3.f. Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestinedělím (poporodní psychóza) (F53.1)	83	86	85	103	112	96	111	100	108	96
4. Poruchy chování způsobené užíváním alkoholu (F10) celkem, zvlášť pak následující kategorie	31 394	30 998	30 958	30 890	32 319	31 992	32 288	32 730	33 275	33 133
4.a. Akutní intoxikace (F10.0)	2 617	2 693	2 845	2 934	3 640	3 354	3 170	2 975	3 212	2 971
4.b. Syndrom závislosti na alkoholu (F10.2)	23 738	23 201	22 725	22 162	22 652	22 374	22 623	22 975	23 402	23 712
4.c. Odvykávací stav (F10.3, F10.4)	3 514	3 667	3 584	3 335	3 669	3 634	3 604	3 685	3 880	3 796
5. Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním jiných psychoaktivních látek (F11–F19) celkem, zvlášť pak následující kategorie	14 462	15 294	15 746	16 793	17 789	18 125	18 570	19 057	19 890	21 266
5.a. Akutní intoxikace (F11.0-F19.0)	1 104	1 206	1 331	1 566	1 594	1 520	1 586	1 594	1 701	1 833
5.b. Syndrom závislosti na jiných psychoaktivních látkách (F11.2, F12.2, F13.2, F14.2, F15.2, F16.2, F17.2, F18.2, F19.2)	10 574	11 027	11 049	11 804	12 416	12 715	12 886	13 342	14 191	15 107
5.c. Odvykávací stav (F11-19.3, F11-19.4)	901	811	837	848	913	835	861	931	1 031	1 014
5.d. Psychotická porucha (F11-19.5)	1 119	1 275	1 433	1 561	1 650	1 748	1 862	1 798	1 863	1 925
6. Demence (celkový počet pacientů a dále i počet pacientů jednotlivých kategoriích) celkem, zvlášť pak následující kategorie	41 866	45 433	49 567	52 475	56 446	61 280	65 049	67 576	69 189	72 002
6.a. Alzheimerova nemoc (G30, F00) specificky F00.2	19 578	22 339	25 205	27 918	31 306	35 431	38 782	40 990	43 028	45 167
6.b. Vaskulární demence (F01)	15 864	16 570	16 968	17 103	17 359	17 756	17 787	18 063	17 908	18 331
6.c. Delirium jiné, než vyvolané alkoholem nebo jinými PAL (F05.0 a F05.1)	3 304	3 439	4 093	4 177	4 513	4 256	4 504	4 301	4 272	4 253

6.d. Mírná kognitivní porucha (F06.7)	6 914	7 186	7 804	8 050	8 542	9 381	9 692	10 144	10 061	10 469
7. Mentální retardace (F70–F79), před dosažením 19. roku, celkem, zvlášť pak následující kategorie	6 361	6 476	6 593	6 451	6 617	6 785	7 133	7 538	7 720	7 800
7.a. Lehká mentální retardace (F70)	3 692	3 849	3 908	3 782	3 926	4 070	4 292	4 619	4 718	4 692
7.b. Středně těžká (F71)	1 980	1 994	2 045	2 085	2 067	2 070	2 131	2 224	2 269	2 343
7.c. Těžká a hluboká mentální retardace (F72 + F73)	754	728	752	747	787	801	858	915	882	930
8. Poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání (F90-F98); pouze osoby před dosažením 19. roku celkem, zvlášť pak následující kategorie	25 767	25 491	25 648	25 815	26 409	26 103	26 353	26 320	25 597	25 672
8.a. Hyperkinetické poruchy (F90)	11 173	11 040	11 076	10 991	11 365	11 093	11 240	11 205	10 677	11 008
8.b. Tikové poruchy (F95)	966	936	946	926	965	914	923	849	756	756
9. Poruchy osobnosti a chování dospělých (F60-F69) celkem, zvlášť pak následující kategorie	35 673	35 897	36 884	37 663	38 684	38 960	39 489	39 735	40 195	42 289
9.a. Emočně nestabilní porucha osobnosti (F60.3)	7 855	8 150	8 492	8 912	9 651	9 755	10 045	10 368	10 660	11 658
9.b. Smíšené poruchy osobnosti (F61.0)	7	8	8	11	9	7	4	4	5	4
10. Vážná psychická onemocnění (SMI) (F20-F29, F31, F32.2, F32.3, F33.2, F33.3 a F42)	75 544	76 889	77 905	79 721	81 903	83 424	84 985	86 905	87 488	88 116

Prevalence vyjádřená v procentech populace	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1 Vybrané poruchy nálady	1,88%	1,96%	2,01%	2,07%	2,14%	2,18%	2,23%	2,29%	2,34%	2,40%
2. Vybrané neurotické, stresové a somatoformní poruchy	0,83%	0,85%	0,87%	0,88%	0,91%	0,93%	0,95%	0,98%	0,99%	1,02%
3. Vybrané poruchy z dg. okruhu F2x	0,50%	0,51%	0,51%	0,52%	0,53%	0,54%	0,55%	0,56%	0,56%	0,56%
4. Poruchy chování způsobené užíváním alkoholu (F10)	0,30%	0,30%	0,29%	0,29%	0,31%	0,30%	0,31%	0,31%	0,31%	0,31%
5. Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním jiných psychoaktivních látek (F11–F19)	0,14%	0,15%	0,15%	0,16%	0,17%	0,17%	0,18%	0,18%	0,19%	0,20%
6. Demence	0,40%	0,43%	0,47%	0,50%	0,54%	0,58%	0,62%	0,64%	0,65%	0,67%
7. Mentální retardace (F70–F79); pouze osoby před dosažením 19. roku	0,06%	0,06%	0,06%	0,06%	0,06%	0,06%	0,07%	0,07%	0,07%	0,07%
8. Poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání (F90-F98); pouze osoby před dosažením 19. roku	0,24%	0,24%	0,24%	0,25%	0,25%	0,25%	0,25%	0,25%	0,24%	0,24%
9. Poruchy osobnosti a chování dospělých (F60-F69)	0,34%	0,34%	0,35%	0,36%	0,37%	0,37%	0,37%	0,38%	0,38%	0,40%
10. SMI	0,72%	0,73%	0,74%	0,76%	0,78%	0,79%	0,80%	0,82%	0,82%	0,83%

Incidence duševních onemocnění

Definice

Indikátor zjišťuje přehled o počtu jedinců, kteří jsou nově zachyceni a diagnostikováni s duševním onemocněním ve zdravotních službách v daném roce. To může sloužit jako přibližný ukazatel incidence duševních onemocnění v populaci v daném roce.

Zdroj dat

Zdroj dat pro tento výpočet je Národní registr hrazených zdravotních služeb (NRHZS) spravovaný ÚZIS. Duševní nemoci jsou definovány pomocí kódu dle Mezinárodní klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů, 10. revize (MKN-10) jak v ambulanci, tak v lůžkové péči, pokud se daná diagnóza vykávala alespoň jednou během roku na hlavní či vedlejší pozici. Zdroj dat o počtu obyvatel je ČSÚ k 1.7. daného roku.

Identifikace jedinců s danými diagnózami v

NRHZS7 se provádí na základě těchto druhů dokladů používaných pro styk s pojišťovnou:

- 01 Vyúčtování výkonů v ambulanci péči
- 02 Vyúčtování výkonů v ústavní péči
- 05 Vyúčtování výkonů nepravidelné péče
- 06 Poukaz na vyšetření / ošetření

Pro všechny sledované okruhy diagnóz se berou v úvahu tyto odbornosti ambulanci péče:

- 305 psychiatrie
- 308 návykové nemoci
- 309 sexuologie
- 901 klinická psychologie
- 350 centrum duševního zdraví
- 914 psychiatrická sestra

Pro všechny sledované okruhy diagnóz se berou v úvahu tyto odbornosti lůžkové péče:

- 3F5 akutní LP psychiatrie – typ F
- 3H5 akutní LP psychiatrie – typ H
- 3I5 intenzivní LP psychiatrie – typ I
- 3T5 intenzivní LP psychiatrie – typ T
- 3U5 dlouhodobá LP psychiatrie – typ U
- 3U8 dlouhodobá LP návykových nemocí – typ U P

Pro diagnostický okruh 6 (demence) se dále berou v úvahu i tyto odbornosti ambulanci péče:

- 106 geriatrie
- 209 neurologie
- 307 gerontopsychiatrie

Pro diagnostický okruh 6 (demence) se dále berou v úvahu i tyto odbornosti lůžkové péče:

- 3F7 akutní LP gerontopsychiatrie – typ F
- 3H7 akutní LP gerontopsychiatrie – typ H
- 3U7 dlouhodobá LP gerontopsy. – typ U
- 2F9 akutní LP neurologie – typ F
- 2H9 akutní LP neurologie – typ H
- 2I9 intenzivní LP neurologie – typ I
- 2T9 intenzivní LP neurologie – typ T
- 2U9 dlouhodobá LP neurologie – typ U

V úvahu se berou pouze ukončené hospitalizace na lůžkových psychiatrických zařízeních pro zvýšení validity psychiatrických diagnóz. Pacienti hospitalizovaní v jiných lůžkových zařízeních, včetně těch, kteří byli diagnostikováni v rámci psychiatrického konziliárního vyšetření, tedy ve výběru nejsou zastoupeni. Zátěž duševními onemocněními tak může být podhodnocena.

- 1F6 akutní LP geriatrie – typ F
- 1H6 akutní LP geriatrie – typ H
- 1I6 intenzivní LP geriatrie – typ I
- 1T6 intenzivní LP geriatrie – typ T
- 1U6 dlouhodobá LP geriatrie – typ U

Pro diagnostické okruhy 7 a 8 (mentální retardace a poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem

v dětství a dospívání) se dále berou v úvahu i tyto odbornosti ambulantní péče:

306 dětská a dorostová psychiatrie
931 dětská psychologie
210 dětská neurologie

v dětství a dospívání) se dále berou v úvahu i tyto odbornosti lůžkové péče:

3F6 akutní LP dětské a dorostové ps. – typ F
3H6 akutní LP dětské a dorostové p.– typ H
3I6 intenzivní LP dětské a dorostové ps. – typ I
3T6 intenzivní LP dětské a dorostové ps.– typ T
3U6 dlouhodobá LP dětské a dorostové ps.– typ U

Pro diagnostické okruhy 7 a 8 (mentální retardace a poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem

Způsob stanovení

Incidence nově zjištěných duševních onemocnění se počítá jako proporce pacientů s nově zjištěným onemocněním v NRHZS z celkového počtu obyvatel za konkrétní rok. Výsledek se prezentuje zvlášť pro vybrané diagnostické okruhy a vybrané nemoci.

Vyhodnocení indikátoru

Jakkoli je z předchozího indikátoru zřejmé, že prevalence většiny psychiatrických onemocnění v české populaci má rostoucí trend, incidence, tedy počty nově diagnostikovaných pacientů u sledovaných chorob a poruch s výjimkou skupiny 5 (Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním jiných psychoaktivních látek (F11–F19)) a 6 (Demence) v posledních sledovaných pěti letech nenarůstají, anebo mají dokonce sestupný charakter.

Pokles je zřejmý jak u celkové incidence poruch nálady (okruh 1), méně i u neurotických stresových poruch (okruh 2). V celkovém klesajícím trendu incidence neurotických stresových somatomorfních poruch však zaniká zjevný nárůst incidence generalizovaných úzkostných poruch (F41.1), obsedantně kompulsivních poruch (F42x), panických poruch (F41.0) a organických úzkostných poruch (F06.4).

V posledních třech letech výrazněji klesá i incidence osob s diagnostikovanou chorobou ze skupiny 3 a zejména pak trvalých poruch s bludy (F22) a schizoafektivních poruch (F25) i incidence poruch chování a emocí s nástupem v dětství a dospívání (F90-98).

Spíše rostoucí charakter má incidence demencí, a to jak incidence Alzheimerovy choroby, tak i vaskulárních demencí a mírných kognitivních poruch. Dále má obecně rostoucí charakter od roku 2013 skupina 7 (mentální retardace), kde pozorujeme nárůst oproti roku 2013 o 1,6 %, ale od roku 2017 absolutní incidence klesá. Také ve skupině 5 sledujeme nárůst o 4,5 % oproti roku 2013.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Jakákoliv duševní choroba (F diagnózy + G30)	188 217	176 409	169 282	161 214	156 655	147 736	142 236	141 244
1. Vybrané poruchy nálady	51 043	48 400	47 113	44 498	43 698	43 145	42 608	42 762
1.a. Mánie (existují i čisté formy F30.x)	390	423	369	370	340	340	384	370
1.b. Bipolární afektivní porucha (F31.0-2+F31.3-5+ F06.31 + F34.0 + F31.6-8)	2 184	2 061	2 141	2 041	2 042	1 990	2 029	1 775
1.c. Deprese (F32, F33, F34, F38, F31.3-F31.5)	26 708	25 386	23 897	22 158	21 612	21 660	21 392	21 353
1.d. Depresivní epizody a dystymie (F32, F33, F34.1, F38) a poruchy přizpůsobení (F43.20-22)	25 922	24 556	23 074	21 498	20 970	21 046	20 576	20 699
1.e Smíšená úzkostně depresivní porucha (F41.2) + kombinace komorbidní dg. (F32, F33 a F41.0, F41.1)	23 041	22 600	23 571	22 475	22 568	22 729	23 079	22 994
1.f Organická depresivní porucha (F06.32)	0	0	0	1	0	0	0	0
1.g Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestinedělím (poporodní deprese) (F53.0)	122	146	127	124	113	130	133	118
2. Vybrané neurotické, stresové a somatoformní poruchy	29 260	27 090	26 864	25 942	25 659	25 455	25 018	24 949
2.a Fobické úzkostné poruchy (F40.0-9)	5 184	4 672	4 573	4 207	4 236	4 502	4 280	4 215
2.b Panická porucha(F41.0)	6 961	6 488	6 770	6 652	6 847	7 077	7 231	7 394
2.c Generalizovaná úzkostná porucha (F41.1)	5 167	5 075	5 398	5 620	6 266	6 847	7 425	7 138
2.d Obsedantně-kompulzivní porucha (F42.x)	1 881	1 962	1 922	1 879	1 850	2 014	1 990	2 152
2.e Posttraumatická stresová porucha (F43.1)	2 552	2 373	2 497	2 314	2 160	2 115	1 931	1 854
2.f Somatizační porucha (F45.0)	1 729	1 756	1 702	1 561	1 547	1 410	1 478	1 350
2.g Hypochondrická porucha (F45.2)	322	264	233	252	213	233	201	223
2.h Somatoformní vegetativní dysfunkce (F45.3)	2 953	2 603	2 528	2 272	2 093	1 987	1 791	1 730
2.i Neurastenie (F48.0)	5 402	4 839	4 416	4 393	3 888	3 307	3 049	2 691
2.j Organická úzkostná porucha (F06.4)	2 173	2 149	2 277	2 376	2 451	2 447	2 555	2 767
3. Vybrané poruchy z dg. okruhu	7 648	7 991	7 791	7 854	7 691	7 311	7 045	6 485
3.a. Schizofrenie (F20)	3 259	3 666	3 768	3 673	3 615	3 484	3 365	2 923
3.b. Trvalá porucha s bludy (F22)	1 019	1 001	958	986	916	799	796	766
3.c. Akutní a přechodné psychotické poruchy (F23)	2 576	2 520	2 482	2 361	2 400	2 372	2 175	2 225
3.d. Schizoafektivní porucha (F25)	1 566	1 507	1 353	1 309	1 222	1 045	986	913
3.e. Organický syndrom s bludy (F06.2) +organická halucinóza (F06.0) + katatonní porucha (F06.1)	2 309	2 371	2 353	2 496	2 348	2 399	2 369	2 068
3.f. Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestinedělím (poporodní psychóza) (F53.1)	47	49	53	40	59	43	48	36
4. Poruchy chování způsobené užíváním alkoholu (F10)	12 354	11 297	11 610	10 878	10 477	10 293	10 444	9 724
4.a. Akutní intoxikace (F10.0)	2 374	2 397	2 916	2 551	2 400	2 199	2 438	2 220
4.b. Syndrom závislosti na alkoholu (F10.2)	8 195	7 264	7 111	6 713	6 475	6 344	6 460	6 336
4.c. Odvykávací stav (F10.3, F10.4)	2 389	2 094	2 268	2 219	2 146	2 179	2 321	2 163
5. Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním jiných psychoaktivních látek (F11–F19)	7 183	7 139	7 196	7 078	6 898	6 813	7 165	7 463
5.a. Akutní intoxikace (F11.0-F19.0)	1 116	1 265	1 288	1 178	1 204	1 186	1 277	1 384

5.b. Syndrom závislosti na jiných psychoaktivních látkách (F11.2, F12.2, F13.2, F14.2, F15.2, F16.2, F17.2, F18.2, F19.2)	4 915	4 891	4 827	4 783	4 541	4 645	5 169	5 230
5.c. Odvykací stav (F11-19.3, F11-19.4)	601	601	647	563	584	652	712	684
5.d. Psychotická porucha (F11-19.5)	880	837	890	875	950	828	863	877
6. Demence (celkový počet pacientů a dále i počet pacientů jednotlivých kategorií)	22 680	22 600	23 389	24 807	25 032	24 664	24 693	25 025
6.a. Alzheimerova nemoc (G30, F00) specificky F00.2	10 520	11 017	12 018	13 297	13 715	13 456	13 926	14 250
6.b. Vaskulární demence (F01)	9 069	8 859	8 669	8 904	8 637	8 560	8 533	8 704
6.c. Delirium jiné, než vyvolané alkoholem nebo jinými PAL (F05.0 a F05.1)	3 391	3 340	3 604	3 319	3 593	3 389	3 421	3 335
6.d. Mírná kognitivní porucha (F06.7)	4 584	4 600	4 782	5 335	5 388	5 618	5 331	5 514
7. Mentální retardace (F70–F79) před dosažením 19. roku,	2 648	2 249	2 232	2 237	2 333	2 336	2 320	2 284
7.a. Lehká mentální retardace (F70)	1 825	1 544	1 576	1 646	1 709	1 794	1 734	1 691
7.b. Středně těžká (F71)	831	734	680	674	663	660	724	728
7.c. Těžká a hluboká mentální retardace (F72 + F73)	303	249	289	261	306	293	248	272
8. Poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání (F90-F98); pouze osoby před dosažením 19. roku	15 462	14 948	14 602	13 986	13 926	13 458	12 808	12 445
8.a. Hyperkinetické poruchy (F90)	6 384	6 130	5 896	5 569	5 572	5 334	5 032	5 061
8.b. Tikové poruchy (F95)	619	592	635	568	552	517	444	426
9. Poruchy osobnosti a chování dospělých (F60-F69)	14 691	13 981	13 567	13 075	12 713	11 957	11 937	12 352
9.a. Emočně nestabilní porucha osobnosti (F60.3)	3 845	3 821	3 984	3 793	3 798	3 696	3 689	4 138
9.b. Smíšené poruchy osobnosti (F61.0)	6	8	4	1	3	1	3	1
10. Vážná psychická onemocnění (SMI) (F20-F29, F31, F32.2, F32.3, F33.2, F33.3 a F42)	12 397	12 356	12 185	11 762	11 261	11 359	10 874	10 507

meziroční změna v %	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	průměr
1. Vybrané poruchy nálady	0,00 %	-6,27%	-4,04%	-4,77%	-2,83%	-5,69%	-3,72%	-2,95 %
1.a. Mánie (F30)	0,00 %	-5,18%	-2,66%	-5,55%	-1,80%	-1,27%	-1,24%	0,13 %
1.b. Bipolární afektivní porucha (F31.0-2+F31.3-5+ F06.31 + F34.0+F31.6-8)	0,00 %	8,46%	12,77%	0,27%	-8,11%	0,00%	12,94%	-1,16 %
1.c. Deprese (F32, F33, F34, F38, F31.3-F31.5)	0,00 %	-5,63%	3,88%	-4,67%	0,05%	-2,55%	1,96%	-3,60 %
1.d. Depresivní epizody a dystymie (F32, F33, F34.1, F38) a poruchy přizpůsobení (F43.20-22)	0,00 %	-4,95%	-5,87%	-7,28%	-2,46%	0,22%	-1,24%	-3,74 %
1.e Smíšená úzkostně depresivní porucha (F41.2) + kombinace komorbidní dg. (F32, F33 a F41.0, F41.1)	0,00 %	-5,27%	-6,04%	-6,83%	-2,46%	0,36%	-2,23%	0,07 %
1.g Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestinedělním (poporodní deprese) (F53.0)	0,00 %	-1,91%	4,30%	-4,65%	0,41%	0,71%	1,54%	2,13 %
2. Vybrané neurotické, stresové a somatoformní poruchy	0,00 %							-2,55 %
2.a Fobické úzkostné poruchy (F40.0-9)	0,00 %	19,67%	13,01%	-2,36%	-8,87%	15,04%	2,31%	-2,99 %
2.b Panická porucha (F41.0)	0,00 %	-7,42%	-0,83%	-3,43%	-1,09%	-0,80%	-1,72%	0,71 %
2.c Generalizovaná úzkostná porucha (F41.1)	0,00 %	-9,88%	-2,12%	-8,00%	0,69%	6,28%	-4,93%	6,32 %
2.d Obsedantně-kompulzivní porucha (F42.x)	0,00 %	-6,80%	4,35%	-1,74%	2,93%	3,36%	2,18%	1,03 %

2.e. Posttraumatická stresová porucha (F43.1)	0,00 %	-1,78%	6,36%	4,11%	11,49%	9,27%	8,44%	-4,43 %
2.f. Somatizační porucha (F45.0)	0,00 %	4,31%	-2,04%	-2,24%	-1,54%	8,86%	-1,19%	-2,45 %
2.g. Hypochondrická porucha (F45.2)	0,00 %	-7,01%	5,23%	-7,33%	-6,66%	-2,08%	-8,70%	-6,90 %
2.h. Somatoformní vegetativní dysfunkce (F45.3)	0,00 %	1,56%	-3,08%	-8,28%	-0,90%	-8,86%	4,82%	-7,94 %
2.i. Neurastenie (F48.0)	0,00 %	-18,01%	11,74%	8,15%	-15,48%	9,39%	-13,73%	-8,99 %
2.j. Organická úzkostná porucha (F06.4)	0,00 %	-11,85%	-2,88%	-10,13%	-7,88%	-5,06%	-9,86%	2,77 %
3. Vybrané poruchy z dg. okruhu F2x	0,00 %	-10,42%	-8,74%	-0,52%	-11,50%	-14,94%	-7,80%	-1,31 %
3.a. Schizofrenie (F20)	0,00 %	-1,10%	5,96%	4,35%	3,16%	-0,16%	4,41%	0,69 %
3.b. Trvalá porucha s bludy (F22)	0,00 %	4,48%	-2,50%	0,81%	-2,08%	-4,94%	-3,64%	-3,90 %
3.c. Akutní a přechodné psychotické poruchy (F23)	0,00 %	12,49%	2,78%	-2,52%	-1,58%	-3,62%	-3,42%	-2,73 %
3.d. Schizoafektivní porucha (F25)	0,00 %	-1,77%	-4,30%	2,92%	-7,10%	-12,77%	-0,38%	-7,34 %
3.e. Organický syndrom s bludy (F06.2) +org. halucinóza (F06.0) + katatonní porucha (F06.1)	0,00 %	-2,17%	-1,51%	-4,88%	1,65%	-1,17%	-8,31%	0,50 %
3.f. Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestineděním (F53.1)	0,00 %	-3,77%	10,22%	-3,25%	-6,65%	-14,48%	-5,65%	3,32 %
4. Poruchy chování způsobené užíváním alkoholu (F10)	0,00 %	2,69%	-0,76%	6,08%	-5,93%	2,17%	-1,25%	-2,68 %
4.a. Akutní intoxikace (F10.0)	0,00 %	4,26%	8,16%	-24,53%	47,50%	-27,12%	11,63%	1,11 %
4.b. Syndrom závislosti na alkoholu (F10.2)	0,00 %	-8,56%	2,77%	-6,30%	-3,69%	-1,76%	1,47%	-3,80 %
4.c. Odvykávací stav (F10.3, F10.4)	0,00 %	0,97%	21,65%	-12,52%	-5,92%	-8,38%	10,87%	-0,24 %
5. Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním jiných psychoaktivních látek (F11–F19)	0,00 %	-11,36%	-2,11%	-5,60%	-3,55%	-2,02%	1,83%	-0,01 %
5.a. Akutní intoxikace (F11.0–19.0)	0,00 %	-12,35%	8,31%	-2,16%	-3,29%	1,54%	6,52%	2,50 %
5.b. Syndrom závislosti na jiných psychoaktivních látkách (F11.2, F12.2, F13.2, F14.2, F15.2, F16.2, F17.2, F18.2, F19.2)	0,00 %	-0,61%	0,80%	-1,64%	-2,54%	-1,23%	5,17%	0,97 %
5.c. Odvykávací stav (F11-19.3, F11-19.4)	0,00 %	13,35%	1,82%	-8,54%	2,21%	-1,50%	7,67%	3,21 %
5.d. Psychotická porucha (F11-19.5)	0,00 %	-0,49%	-1,31%	-0,91%	-5,06%	2,29%	11,28%	-0,05 %
6. Demence	0,00 %	0,00%	7,65%	-12,98%	3,73%	11,64%	9,20%	1,46 %
6.a. Alzheimerova nemoc (G30, F00)	0,00 %	-4,89%	6,33%	-1,69%	8,57%	-12,84%	4,23%	4,87 %
6.b. Vaskulární demence (F01)	0,00 %	-0,35%	3,49%	6,06%	0,91%	-1,47%	0,12%	-0,99 %
6.c. Delirium jiné, než vyvolané alkoholem nebo jinými PAL (F05.0 a F05.1)	0,00 %	4,72%	9,09%	10,64%	3,14%	-1,89%	3,49%	0,34 %
6.d. Mírná kognitivní porucha (F06.7)	0,00 %	-2,32%	-2,14%	2,71%	-3,00%	-0,89%	-0,32%	2,67 %
7. Mentální retardace (F70–F79); pouze osoby před dosažením 19. roku	0,00 %	-1,50%	7,90%	-7,91%	8,26%	-5,68%	0,94%	-1,98 %
7.a. Lehká mentální retardace (F70)	0,00 %	0,35%	3,96%	11,56%	0,99%	4,27%	-5,11%	-0,57 %
7.b. Středně těžká (F71)	0,00 %	-15,07%	-0,76%	0,22%	4,29%	0,13%	-0,68%	-2,05 %
7.c. Těžká a hluboká mentální retardace (F72 + F73)	0,00 %	-15,40%	2,07%	4,44%	3,83%	4,97%	-3,34%	-2,30 %
8. Poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání (F90-F98); pouze osoby před dosažením 19. roku	0,00 %	-11,67%	-7,36%	-0,88%	-1,63%	-0,45%	9,70%	-3,08 %
8.a. Hyperkinetické poruchy (F90)	0,00 %	-17,82%	16,06%	-9,69%	17,24%	-4,25%	-15,36%	-3,87 %
8.b. Tikové poruchy (F95)	0,00 %	-3,32%	-2,31%	-4,22%	-0,43%	-3,36%	-4,83%	-5,15 %
9. Poruchy osobnosti a chování dospělých (F60-F69)	0,00 %	-3,98%	-3,82%	-5,55%	0,05%	-4,27%	-5,66%	-3,38 %
9.a. Emočně nestabilní porucha osobnosti (F60.3)	0,00 %	-4,36%	7,26%	-10,55%	-2,82%	-6,34%	-14,12%	-0,65 %
10. SMI	0,00 %	-4,83%	-2,96%	-3,63%	-2,77%	-5,95%	-0,17%	-2,14 %

Výskyt sebevražedných pokusů

Definice

Indikátor sleduje počet sebevražedných pokusů na 100 000 obyvatel. Zdůvodnění Světová zdravotnická organizace odhaduje počet sebevražedných pokusů na dvacetinásobek dokonaných sebevražd. Pokus o sebevraždu je jedním z nejvýznamnějších rizikových faktorů pro dokonanou sebevraždu. Sledování míry sebevražedných pokusů je doplňkem ke sledování samotné míry sebevražednosti a může významně přispět ke zkvalitňování preventivních aktivit formou indikovaných intervencí.

Zdroj dat

Zdrojem dat o sebevražedných pokusech je NRHZS spravovaný ÚZIS, kde jsou důvody hospitalizace kódovány dle MKN-10 v lůžkové péči. Sebevražedný pokus je identifikován na základě kódů X60–X84 („Úmyslné sebepoškození“), definovaný jako Vnější příčina nemoci a úmrtnosti. Zdrojem dat o úmrtí je List o prohlídce zemřelého (LPZ) spravovaný ÚZIS. Zdrojem dat o počtu obyvatel je ČSÚ k 1.7. daného roku. Identifikace jedinců s daným kódem v NRHZS se provádí na základě dokladu „02 Vyúčtování výkonů v ústavní péči“ používaného pro styk s pojišťovnou.

Způsob stanovení

V NRHZS jsou pro daný rok vybrány všechny ukončené hospitalizace kódovány jako X60–X84 u lidí, kteří nezemřeli. Výsledky se přepočítají na 100 000 obyvatel a prezentují se zvlášť pro muže a ženy.

Vyhodnocení indikátoru

Ročně se o sebevraždu pokusí okolo 2,5 až 3 tisíc osob, častěji žen než mužů, z nichž 10 % se o sebevraždu v daném roce pokusí opakovaně. Množství sebevražedných pokusů meziročně kolísá a nejvíce jich v poslední dekádě bylo v letech 2014 a 2015.

Absolutní počty		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet hospitalizací v důsledku pokusu o sebevraždu	Celkem	2 815	2 921	3 327	3 532	3 809	3 601	3 474	3 288	3 417	3 244
	Muži	1 292	1 298	1 468	1 565	1 597	1 539	1 526	1 442	1 416	1 354
	Ženy	1 523	1 623	1 859	1 967	2 212	2 062	1 948	1 846	2 001	1 890
Přepočet na 100 tisíc ob.		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet hospitalizací v důsledku pokusu o sebevraždu na 100 tis. obyvatel	Celkem	26,77	27,83	31,66	33,60	36,19	34,16	32,88	31,05	32,16	30,40
	Muži	25,03	25,19	28,44	30,32	30,89	29,71	29,39	27,69	27,07	25,76
	Ženy	28,43	30,37	34,76	36,77	41,30	38,45	36,26	34,30	37,08	34,92
Absolutní počty		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet pacientů hospitalizovaných v důsledku pokusu o sebevraždu	Celkem	2 515	2 644	2 969	3 105	3 348	3 116	3 037	2 902	2 954	2 800
	Muži	1 148	1 154	1 299	1 364	1 381	1 314	1 317	1 271	1 224	1 165
	Ženy	1 367	1 490	1 670	1 741	1 967	1 802	1 720	1 631	1 730	1 635
Přepočet na 100 tisíc ob.		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet hospitalizovaných v důsledku pokusu o seb100 tis. obyvatel	Celkem	23,91	25,19	28,25	29,54	31,81	29,56	28,75	27,40	27,80	26,24
	Muži	22,24	22,39	25,17	26,43	26,72	25,37	25,36	24,41	23,40	22,16
	Ženy	25,52	27,88	31,22	32,55	36,73	33,60	32,02	30,30	32,06	30,21

Sebevražednost lidí s duševním onemocněním

Definice

Definice Indikátor sleduje míru sebevražd u osob s duševním onemocněním. Zdůvodnění Riziko sebevraždy je u osob s diagnostikovaným duševním onemocněním proti běžné populaci významně zvýšeno. Sledování sebevražednosti lidí s duševním onemocněním po propuštění z lůžkové psychiatrické péče poukazuje mimo jiné vzájemnou provázanost extramurální a intramurální péče. Během dvou měsíců po propuštění z psychiatrické lůžkové léčby je obzvláště zvýšené riziko sebevraždy.

Zdroj dat

Zdrojem dat je NRHZS spravovaný ÚZIS, kde jsou důvody hospitalizace definovány dle MKN-10 v lůžkové péči. Z NRHZS jsou získána data týkající se všech osob ve věku 19 let a více, u kterých byla ve sledovaném období ukončena hospitalizace s libovolnou diagnózou F00-F99 na hlavní nebo vedlejší pozici. Tyto osoby se sledují po dobu 2 měsíců od propuštění z hospitalizace pro výskyt sebevraždy. Zdrojem dat o úmrtí je LPZ spravovaný ÚZIS, kde je sebevražda identifikována na základě kódů X60–X84. Identifikace jedinců s daným kódem v NRHZS se provádí na základě dokladu „02 Vyúčtování výkonů v ústavní péči“ používaného pro styk s pojišťovnou. Pro všechny diagnózy se berou v úvahu tyto odbornosti lůžkové péče:

3F5 akutní LP psychiatrie – typ F	2H9 akutní LP neurologie – typ H
3H5 akutní LP psychiatrie – typ H	2I9 intenzivní LP neurologie – typ I
3I5 intenzivní LP psychiatrie – typ I	2T9 intenzivní LP neurologie – typ T 41
3T5 intenzivní LP psychiatrie – typ T	2U9 dlouhodobá LP neurologie – typ U
3U5 dlouhodobá LP psychiatrie – typ U	1F6 akutní LP geriatrické – typ F
3U8 dlouhodobá LP návyk. nemocí – typ U	1H6 akutní LP geriatrické – typ H
3F7 akutní LP gerontopsychiatrie – typ F	1I6 intenzivní LP geriatrické – typ I
3H7 akutní LP gerontopsychiatrie – typ H	1T6 intenzivní LP geriatrické – typ T
3U7 dlouhodobá LP gerontops. – typ U	1U6 dlouhodobá LP geriatrické – typ U
2F9 akutní LP neurologie – typ F	

Způsob stanovení

Počet lidí s duševním onemocněním, kteří spáchali sebevraždu, se přepočte na 100 000 osob s duševním onemocněním. Výsledky se prezentují zvláště pro muže a ženy a dle doby sebevraždy:

v den propuštění

1–14 dní po hospitalizaci

15–61 dní po hospitalizaci

Vyhodnocení indikátoru

70-100 psychicky nemocných osob ročně spáchá po propuštění z hospitalizace sebevraždu, 15 % z nich v den propuštění z nemocnice, 36 % do 14 dní a 48 % mezi 14 dny a dvěma měsíci. Lze konstatovat, že muži s psychiatrickou chorobou páchají sebevraždu po ukončení hospitalizace dvakrát častěji než ženy. V den propuštění ji spáchá okolo 13 % mužů sebevrahů, v časovém odstupu 15 a 61 dní pak cca polovina z těchto mužů. Ženy naopak páchají sebevraždu v den propuštění častěji než muži – (cca 19 %) a méně často ve vyšším odstupu od hospitalizace (44 %).

Absolutní počty		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Celkem	Počet hospitalizovaných pacientů	50 062	50 293	50 428	48 864	50 326	48 634	45 499	45 110	45 155	47 058
	Sebevražda v den propuštění	15	6	24	13	13	12	15	11	8	13
	Sebevražda od 1 do 14 dnů od propuštění	36	27	25	33	29	24	33	37	35	28
	Sebevražda od 15 do 61 dnů od propuštění	52	47	45	41	49	36	29	45	42	29
Muži	Počet hospitalizovaných pacientů	25 348	25 260	25 337	24 605	25 536	24 755	23 182	23 033	22 855	23 962
	Sebevražda v den propuštění	10	4	13	5	8	7	9	6	6	8
	Sebevražda od 1 do 14 dnů od propuštění	24	16	16	17	18	16	26	26	27	20
	Sebevražda od 15 do 61 dnů od propuštění	43	31	26	29	37	23	24	33	28	17
Ženy	Počet hospitalizovaných pacientů	24 714	25 033	25 091	24 259	24 790	23 879	22 317	22 077	22 300	23 096
	Sebevražda v den propuštění	5	2	11	8	5	5	6	5	2	5
	Sebevražda od 1 do 14 dnů od propuštění	12	11	9	16	11	8	7	11	8	8
	Sebevražda od 15 do 61 dnů od propuštění	9	16	19	12	12	13	5	12	14	12

Přepočet na 100 000 hospitalizovaných pacientů s duševním onemocněním		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Celkem	Sebevražda v den propuštění	29,96	11,93	47,59	26,60	25,83	24,67	32,97	24,38	17,72	27,63
	Sebevražda od 1 do 14 dnů od propuštění	71,91	53,69	49,58	67,53	57,62	49,35	72,53	82,02	77,51	59,50
	Sebevražda od 15 do 61 dnů od propuštění	103,87	93,45	89,24	83,91	97,37	74,02	63,74	99,76	93,01	61,63
Muži	Sebevražda v den propuštění	39,45	15,84	51,31	20,32	31,33	28,28	38,82	26,05	26,25	33,39
	Sebevražda od 1 do 14 dnů od propuštění	94,68	63,34	63,15	69,09	70,49	64,63	112,16	112,88	118,14	83,47
	Sebevražda od 15 do 61 dnů od propuštění	169,64	122,72	102,62	117,86	144,89	92,91	103,53	143,27	122,51	70,95
Ženy	Sebevražda v den propuštění	20,23	7,99	43,84	32,98	20,17	20,94	26,89	22,65	8,97	21,65
	Sebevražda od 1 do 14 dnů od propuštění	48,56	43,94	35,87	65,95	44,37	33,50	31,37	49,83	35,87	34,64
	Sebevražda od 15 do 61 dnů od propuštění	36,42	63,92	75,72	49,47	48,41	54,44	22,40	54,36	62,78	51,96

Hospitalizace lidí s duševním onemocněním

Definice

Indikátor sleduje proporční rozdělení pacientů za daný rok dle délky jejich hospitalizace a dané skupiny diagnóz.

Zdroj dat

Zdrojem dat o hospitalizacích¹⁰ je NRHZZ spravovaný ÚZIS. Duševní nemoci jsou definovány pomocí kódu dle MKN-10 v lůžkové péči, pokud se daná diagnóza vyskytuje na hlavní pozici. Výjimkou jsou diagnostické okruhy 7 a 8 (mentální retardace a poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání), při nichž může být diagnóza i na vedlejší pozici.

Identifikace jedinců s danými diagnózami v NRHZZ se provádí na základě dokladu „02 Vyúčtování výkonů v ústavní péči“ používaného pro styk s pojišťovnou. Pro všechny sledované okruhy diagnóz se berou v úvahu tyto odbornosti lůžkové péče:

- 3F5 akutní LP psychiatrie – typ F
- 3H5 akutní LP psychiatrie – typ H
- 3I5 intenzivní LP psychiatrie – typ I
- 3T5 intenzivní LP psychiatrie – typ T
- 3U5 dlouhodobá LP psychiatrie – typ U
- 3U8 dlouhodobá LP návykových nemocí – typ U

Pro diagnostický okruh 6 (demence) se dále berou v úvahu i tyto odbornosti lůžkové péče:

- 3F7 akutní LP gerontopsychiatrie – typ F
- 3H7 akutní LP gerontopsychiatrie – typ H
- 3U7 dlouhodobá LP gerontopsychiatrie – typ U
- 2F9 akutní LP neurologie – typ F
- 2H9 akutní LP neurologie – typ H
- 2I9 intenzivní LP neurologie – typ I
- 2T9 intenzivní LP neurologie – typ T
- 2U9 dlouhodobá LP neurologie – typ U
- 1F6 akutní LP geriatric – typ F 35
- 1H6 akutní LP geriatric – typ H
- 1I6 intenzivní LP geriatric – typ I
- 1T6 intenzivní LP geriatric – typ T
- 1U6 dlouhodobá LP geriatric – typ U

Pro diagnostické okruhy 7 a 8 (mentální retardace a poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání) se dále berou v úvahu i tyto odbornosti lůžkové péče:

- 3F6 akutní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ F
- 3H6 akutní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ H
- 3I6 intenzivní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ I
- 3T6 intenzivní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ T
- 3U6 dlouhodobá LP dětské a dorostové psychiatrie – typ U

Způsob stanovení

Výsledky jsou zpracovány v tabelární formě jakožto počet hospitalizačních případů a pro počet hospitalizovaných pacientů v dané diagnostické kategorii, a dále pak je pro jednotlivou diagnostickou kategorii uvedena i délka hospitalizace a nejčastější vedlejší diagnózy u hospitalizací delších než rok.

Vyhodnocení indikátoru

Celkový počet ukončených hospitalizačních případů i počet hospitalizovaných osob pro poruchy nálady (okruh 1) a neurotické, stresové a somatoformní poruchy zůstává v posledních 10 letech velmi podobný a v čase se příliš neproměňuje. Tento závěr platí jak pro absolutní počty hospitalizovaných či hospitalizací těchto diagnostických okruhů, tak pro procento hospitalizovaných osob z celkového počtu osob, trpících dbanou chorobou. Délka hospitalizací těchto skupin pacientů se pohybuje nejčastěji mezi 15-91 dny, dlouhodobých hospitalizací nad 6 měsíců bylo minimum. K nejčastějším nepsychiatrickým komorbiditám u těchto pacientů patří hypertenze, diabetes I. i II. typu a ischemická choroba srdeční.

Počet hospitalizovaných pacientů pro schizofrenii, schyzotipální poruchy a poruchy s bludy (okruh 3) naopak v čase klesá a tento pokles je zvláště výrazný v posledních několika letech. V kontextu vzrůstající prevalence osob s touto diagnózou v posledních 10 letech výrazněji kleslo procento hospitalizovaných pacientů z jejich celkového počtu ze 16,5 % na 13,3 %. Zejména pacienti s dg. F20 jsou hospitalizováni častěji nežli jiní psychiatrickí pacienti, hospitalizováni v jednom roce opakovaně. Ale i procento opakovaně hospitalizovaných ze skupiny 3 i konkrétně s diagnózou F20 v čase klesá – z 28 % (respektive 30,5 %) v roce 2010 na 20,5 % (23,7 %).

S ohledem na definici SMI, která v sobě zahrnuje mimo jiné dg. ze skupiny 1 a 3 není s podivem, že i absolutní počty hospitalizovaných pacientů a hospitalizací pro SMI (okruh 10) v čase klesají, stejně jako klesá procento hospitalizovaných osob z celkového množství osob touto diagnózou a případy násobných hospitalizací.

Pokud hodnotíme, která skupina pacientů potřebuje hospitalizaci při své léčbě nejčastěji, pak jsou jí jednoznačně osoby trpící některou z forem závislosti (okruhy 4 a 5). Odvykací stavy jsou hospitalizací řešeny ve třetině až polovině všech případů. U těchto pacientů se také mimo již jmenované somatické komorbidity často vyskytují i alkoholické onemocnění jater, epilepsie či nitrolební poranění.

Počet hospitalizovaných pacientů s hospitalizací ukončenou v jednotlivých letech	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2016	2017	2018	2019
1. Vybrané poruchy nálady	6 584	6 182	6 240	6 753	6 509	6 540	6 477	6 577	6 667	6 567
1.a. Mánie (F30)	97	111	103	121	111	117	106	87	122	111
1.b. Bipolární afektivní porucha (F31.0-2+F31.3-5+F06.31 + F34.0+F31.6-8)	1 177	1 125	1 165	1 235	1 174	1 209	1 152	1 187	1 203	1 117
1.c. Deprese (F32, F33, F34, F38, F31.3-F31.5)	3 884	3 582	3 567	3 671	3 515	3 867	3 438	3 470	3 579	3 677
1.d. Depresivní epizody a dystymie (F32, F33, F34.1, F38) a poruchy přizpůsobení (F43.20-22)	3 366	3 067	3 030	3 116	2 984	3 335	2 926	2 954	3 072	3 182
1.e Smlíšená úzkostně depresivní porucha (F41.2) + kombinace komorbidní dg. (F32, F33 a F41.0, F41.1)	1 795	1 695	1 750	2 063	2 004	1 738	2 051	2 032	2 012	1 946
1.f Organická depresivní porucha (F06.32)	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
1.g Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestinedělním (poporodní deprese) (F53.0)	7	11	15	11	10	10	9	11	11	7

2. Vybrané neurotické, stresové a somatoformní poruchy	1 342	1 246	1 334	1 324	1 429	1 317	1 401	1 486	1 434	1 458
2.a Fobické úzkostné poruchy (F40.0-9)	144	133	133	123	146	151	117	122	116	120
2.b Panická porucha (F41.0)	237	239	256	284	299	238	276	358	281	260
2.c Generalizovaná úzkostná porucha (F41.1)	137	176	202	218	247	135	298	289	309	330
2.d Obsedantně-kompulzivní porucha (F42.x)	162	151	172	181	195	166	190	187	181	182
2.e Posttraumatická stresová porucha (F43.1)	83	94	72	76	75	55	86	81	82	73
2.f Somatizační porucha (F45.0)	82	93	81	94	89	83	77	89	79	87
2.g Hypochondrická porucha (F45.2)	31	25	21	17	31	26	16	24	26	15
2.h Somatoformní vegetativní dysfunkce (F45.3)	64	49	69	49	62	75	57	34	42	51
2.i Neurastenie (F48.0)	221	137	104	56	48	231	45	41	50	44
2.j Organická úzkostná porucha (F06.4)	210	179	255	262	265	182	275	297	302	328
3. Vybrané poruchy z dg. okruhu F2x	8 816	8 598	8 504	8 515	8 457	8 697	8 255	8 191	8 037	7 877
3.a. Schizofrenie (F20)	4 566	4 542	4 345	4 395	4 382	4 498	4 249	4 272	4 277	4 220
3.b. Trvalá porucha s bludy (F22)	422	411	435	422	432	455	390	392	404	354
3.c. Akutní a přechodné psychotické poruchy (F23)	1 609	1 560	1 586	1 555	1 594	1 489	1 623	1 583	1 517	1 537
3.d. Schizoafektivní porucha (F25)	1 981	1 824	1 888	1 914	1 743	2 034	1 739	1 657	1 527	1 510
3.e. Organický syndrom s bludy (F06.2) +organická halucinóza (F06.0) + katatonní porucha (F06.1)	699	739	697	728	810	655	722	751	769	679
3.f. Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestinedělním (poporodní psychóza) (F53.1)	11	11	16	19	19	9	26	12	18	16
4. Poruchy chování způsobené užíváním alkoholu (F10)	7 347	7 155	6 784	7 327	7 153	7 444	7 128	6 960	7 073	7 174
4.a. Akutní intoxikace (F10.0)	631	588	517	605	618	604	515	435	414	397
4.b. Syndrom závislosti na alkoholu (F10.2)	4 996	4 880	4 712	5 004	4 968	5 208	5 099	5 115	5 196	5 337
4.c. Odvykávací stav (F10.3, F10.4)	1 819	1 762	1 617	1 857	1 798	1 635	1 837	1 795	1 994	1 878
5. Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním jiných psychoaktivních látek (F11–F19)	4 006	4 188	4 534	4 726	4 594	3 768	4 509	4 471	4 411	4 626
5.a. Akutní intoxikace (F11.0-19.0)	498	579	739	722	692	413	689	693	601	627
5.b. Syndrom závislosti na jiných psychoaktivních látkách (F11.2, F12.2, F13.2, F14.2, F15.2, F16.2, F17.2, F18.2, F19.2)	2 815	2 856	3 150	3 238	3 168	2 691	3 022	2 946	2 957	3 039
5.c. Odvykávací stav (F11-19.3, F11-19.4)	310	289	311	352	308	337	328	411	509	521
5.d. Psychotická porucha (F11-19.5)	538	667	642	748	710	441	753	731	750	792
6. Demence	3 486	3 674	3 656	3 573	3 516	3 262	3 472	3 247	3 235	3 335
6.a. Alzheimerova nemoc (G30, F00)	1 606	1 792	1 810	1 807	1 794	1 467	1 771	1 604	1 574	1 671
6.b. Vaskulární demence (F01)	1 225	1 166	1 112	1 103	1 026	1 218	969	937	956	970
6.c. Delirium jiné, než vyvolané alkoholem nebo jinými PAL (F05.0 a F05.1)	821	907	917	857	878	678	886	854	856	821
6.d. Mírná kognitivní porucha (F06.7)	90	88	105	100	92	66	97	70	85	92
7. Mentální retardace (F70–F79); pouze osoby před dosažením 19. roku	255	249	246	239	274	236	274	298	311	299
7.a. Lehká mentální retardace (F70)	172	161	154	153	192	150	181	205	203	198
7.b. Středně těžká (F71)	70	74	78	81	70	75	85	74	106	89
7.c. Těžká a hluboká mentální retardace (F72 + F73)	18	20	14	18	18	20	21	24	20	21
8. Poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání (F90-F98); pouze osoby před dosažením 19. roku	2 048	1 870	1 836	1 984	1 871	1 893	1 968	1 853	1 771	1 832
8.a. Hyperkinetické poruchy (F90)	941	904	935	1 009	972	860	1 029	896	815	846
8.b. Tikové poruchy (F95)	18	17	24	19	24	19	10	7	20	12
9. Poruchy osobnosti a chování dospělých (F60-F69)	3 012	2 897	2 987	3 069	2 960	2 942	2 845	2 801	2 805	2 722
9.a. Emočně nestabilní porucha osobnosti (F60.3)	662	657	638	696	736	648	685	727	883	914
9.b. Smišené poruchy osobnosti (F61.0)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

10. SMI	10 611	10 173	10 171	10 226	10 036	10 573	9 859	9 786	9 642	9 461
Počet případů hospitalizace ukončených v jednotlivých letech	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2016	2017	2018	2019
1. Vybrané poruchy nálady	7 981	7 364	7 176	7 815	7 548	7 919	7 507	7 636	7 734	7 664
1.a. Mánie (F30)	100	120	105	124	113	125	106	87	125	112
1.b. Bipolární afektivní porucha (F31.0-2+F31.3-5+F06.31 + F34.0+F31.6-8)	1 528	1 428	1 423	1 538	1 458	1 543	1 437	1 458	1 517	1 410
1.c. Deprese (F32, F33, F34, F38, F31.3-F31.5)	4 636	4 210	4 073	4 213	4 008	4 611	3 903	3 968	4 084	4 221
1.d. Depresivní epizody a dystymie (F32, F33, F34.1, F38) a poruchy přizpůsobení (F43.20-22)	3 952	3 564	3 425	3 502	3 365	3 942	3 286	3 342	3 457	3 609
1.e. Smíšená úzkostně depresivní porucha (F41.2) + kombinace komorbidní dg. (F32, F33 a F41.0, F41.1)	2 101	1 927	1 896	2 265	2 222	2 000	2 281	2 251	2 238	2 134
1.f. Organická depresivní porucha (F06.32)	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
1.g. Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestinedělním (poporodní deprese) (F53.0)	7	11	15	11	10	10	9	12	11	7
2. Vybrané neurotické, stresové a somatoformní poruchy	1 553	1 421	1 497	1 509	1 634	1 548	1 591	1 686	1 593	1 607
2.a. Fobické úzkostné poruchy (F40.0-9)	161	153	143	136	155	169	135	135	128	128
2.b. Panická porucha (F41.0)	272	267	276	322	327	270	307	397	299	282
2.c. Generalizovaná úzkostná porucha (F41.1)	158	200	217	243	274	154	326	311	339	351
2.d. Obsedantně-kompulzivní porucha (F42.x)	184	192	202	208	245	197	224	230	208	212
2.e. Posttraumatická stresová porucha (F43.1)	87	105	78	80	85	65	99	90	88	77
2.f. Somatizační porucha (F45.0)	86	100	92	106	102	89	94	105	90	91
2.g. Hypochondrická porucha (F45.2)	41	27	24	17	37	30	18	27	30	19
2.h. Somatoformní vegetativní dysfunkce (F45.3)	70	51	81	56	67	81	59	36	52	54
2.i. Neurastenie (F48.0)	259	142	111	58	51	281	47	41	52	47
2.j. Organická úzkostná porucha (F06.4)	250	201	290	301	305	225	303	333	325	363
3. Vybrané poruchy z dg. okruhu F2x	12	11	10	10	10	12	10	10	10	
3.a. Schizofrenie (F20)	6 576	6 305	5 657	5 794	5 704	6 480	5 508	5 484	5 484	5 528
3.b. Trvalá porucha s bludy (F22)	561	485	483	487	480	600	439	437	454	404
3.c. Akutní a přechodné psychotické poruchy (F23)	1 830	1 699	1 665	1 654	1 680	1 717	1 707	1 671	1 624	1 633
3.d. Schizoafektivní porucha (F25)	2 668	2 387	2 448	2 515	2 245	2 770	2 195	2 127	1 958	1 917
3.e. Organický syndrom s bludy (F06.2) +organická halucinóza (F06.0) + katatonní porucha (F06.1)	789	833	736	791	874	768	772	810	835	743
3.f. Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestinedělním (poporodní psychóza) (F53.1)	12	11	17	21	19	10	28	13	18	16
4. Poruchy chování způsobené užíváním alkoholu (F10)	9 852	9 407	8 591	9 311	9 061	9 927	8 995	8 781	9 001	9 073
4.a. Akutní intoxikace (F10.0)	677	630	549	661	674	648	547	458	437	420
4.b. Syndrom závislosti na alkoholu (F10.2)	6 641	6 277	5 900	6 218	6 137	6 822	6 251	6 303	6 414	6 564
4.c. Odvykávací stav (F10.3, F10.4)	2 125	2 083	1 793	2 083	2 019	1 953	2 087	2 008	2 281	2 139
5. Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním jiných psychoaktivních látek (F11–F19)	5 331	5 531	6 004	6 236	5 967	5 043	5 781	5 651	5 682	5 902
5.a. Akutní intoxikace (F11.0-19.0)	554	657	899	829	779	456	787	778	687	709
5.b. Syndrom závislosti na jiných psychoaktivních látkách (F11.2, F12.2, F13.2, F14.2, F15.2, F16.2, F17.2, F18.2, F19.2)	3 709	3 703	3 996	4 080	3 981	3 569	3 693	3 561	3 604	3 729
5.c. Odvykávací stav (F11-19.3, F11-19.4)	338	315	335	376	336	361	349	436	551	554
5.d. Psychotická porucha (F11-19.5)	628	784	732	870	808	512	870	853	906	919
6. Demence	3 959	4 046	3 938	3 814	3 727	3 627	3 670	3 411	3 395	3 495
6.a. Alzheimerova nemoc (G30, F00)	1 820	1 985	1 963	1 938	1 913	1 651	1 882	1 694	1 663	1 752
6.b. Vaskulární demence (F01)	1 372	1 251	1 171	1 146	1 061	1 327	1 004	966	984	998
6.c. Delirium jiné, než vyvolané alkoholem nebo jinými PAL (F05.0 a F05.1)	876	955	946	888	901	713	907	877	874	839
6.d. Mírná kognitivní porucha (F06.7)	114	97	110	104	94	71	98	72	88	94
7. Mentální retardace (F70–F79); pouze osoby před dosažením 19. roku	341	327	308	306	339	309	327	347	395	394
7.a. Lehká mentální retardace (F70)	218	208	187	178	234	192	215	238	251	254
7.b. Středně těžká (F71)	101	95	105	116	90	92	99	81	132	121

7.c. Těžká a hluboká mentální retardace (F72 + F73)	22	27	15	22	20	29	23	30	23	24
8. Poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání (F90-F98); pouze osoby před dosažením 19. roku										
	2 676	2 422	2 224	2 375	2 230	2 405	2 350	2 188	2 098	2 137
8.a. Hyperkinetické poruchy (F90)	1 236	1 197	1 116	1 209	1 152	1 083	1 229	1 045	962	992
8.b. Tikové poruchy (F95)	22	19	29	21	27	24	10	7	22	13
9. Poruchy osobnosti a chování dospělých (F60-F69)										
	3 965	3 731	3 786	3 943	3 714	3 836	3 522	3 496	3 574	3 501
9.a. Emočně nestabilní porucha osobnosti (F60.3)	850	857	814	909	938	857	861	909	1 105	1 181
9.b. Smíšené poruchy osobnosti (F61.0)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10. SMI	14 43	13 39	12 71	13 01	12 59	14 47	12 29	12 17	12 022	11 904

Procento hospitalizovaných z celkového počtu osob s danou chorobou										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1. Vybrané poruchy nálady	3,30 %	3,21 %	2,93 %	2,86 %	3,00 %	2,83 %	2,75 %	2,71 %	2,68 %	2,56 %
2. Vybrané neurotické, stresové a somatoformní poruchy	1,50 %	1,51 %	1,37 %	1,43 %	1,39 %	1,46 %	1,39 %	1,43 %	1,37 %	1,35 %
3. Vybrané poruchy z dg. okruhu F2x	16,49 %	16,55 %	16,01 %	15,49 %	15,18 %	14,76 %	14,10 %	13,83 %	13,52 %	13,28 %
4. Poruchy chování způsobené užíváním alkoholu (F10)	23,71 %	23,70 %	23,11 %	21,96 %	22,67 %	22,36 %	22,08 %	21,26 %	21,26 %	21,65 %
5. Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním jiných psychoaktivních látek (F11-F19)	26,05 %	26,19 %	26,60 %	27,00 %	26,57 %	25,35 %	24,28 %	23,46 %	22,18 %	21,75 %
6. Demence	7,79 %	7,67 %	7,41 %	6,97 %	6,33 %	5,74 %	5,34 %	4,80 %	4,68 %	4,63 %
7. Mentální retardace (F70-F79); pouze osoby před dosažením 19. roku	3,71 %	3,94 %	3,78 %	3,81 %	3,61 %	4,04 %	3,84 %	3,95 %	4,03 %	3,83 %
8. Poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání (F90-F98); pouze osoby před dosažením 19. roku	7,35 %	8,03 %	7,29 %	7,11 %	7,51 %	7,17 %	7,47 %	7,04 %	6,92 %	7,14 %
9. Poruchy osobnosti a chování dospělých (F60-F69)	8,25 %	8,39 %	7,85 %	7,93 %	7,93 %	7,60 %	7,20 %	7,05 %	6,98 %	6,44 %
10. SMI	14,00 %	13,80 %	13,06 %	12,76 %	12,49 %	12,03 %	11,60 %	11,26 %	11,02 %	10,74 %

Délka hospitalizací ukončených - dny	8-14	15-30	31-91	92-182	183-365	0-7	1-5 let	Nad 5 let
1. Vybrané poruchy nálady	1 048	2 540	2 831	454	81	668	39	3
1.a. Mánie (F30)	11	42	41	10	1	4	3	0
1.b. Bipolární afektivní porucha	171	452	547	106	19	101	13	1
1.c. Deprese (F32, F33, F34, F38, F31.3-F31.5)	503	1 456	1 574	283	55	321	27	2
1.d. Depresivní epizody a dystymie (F32, F33, F34.1, F38) a poruchy přizpůsobení (F43.20-22)	427	1 261	1 336	235	48	279	21	2
1.e. Smíšená úzkostně depresivní porucha (F41.2) + kombinace komorbidní dg. (F32, F33 a F41.0, F41.1)	345	672	785	107	17	204	3	1
1.g. Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestineděním (poporodní deprese) (F53.0)	1	1	1	0	0	4	0	0
2. Vybrané neurotické, stresové a somatoformní poruchy	257	472	605	74	23	171	4	1
2.a. Fobické úzkostné poruchy (F40.0-9)	13	37	56	6	2	14	0	0
2.b. Panická porucha (F41.0)	51	77	89	6	2	57	0	0
2.c. Generalizovaná úzkostná porucha (F41.1)	68	102	133	15	0	33	0	0
2.d. Obsedantně-kompulzivní porucha (F42.x)	23	68	96	4	3	17	0	1
2.e. Posttraumatická stresová porucha (F43.1)	6	24	33	4	4	6	0	0
2.f. Somatizační porucha (F45.0)	18	32	29	6	2	4	0	0
2.g. Hypochondrická porucha (F45.2)	6	6	4	0	0	2	1	0
2.h. Somatoformní vegetativní dysfunkce (F45.3)	8	14	25	0	0	7	0	0
2.i. Neurastenie (F48.0)	9	12	16	3	0	6	1	0
2.j. Organická úzkostná porucha (F06.4)	55	105	131	34	10	26	2	0
3. Schizofrenie, poruchy schizotyp. a poruchy s bludy	1 073	2 567	3 745	1 163	400	556	324	76
3.a. Schizofrenie (F20)	552	1 260	2 089	760	278	275	248	66
3.b. Trvalá porucha s bludy (F22)	38	109	144	51	14	28	18	2
3.c. Akutní a přechodné psychotické poruchy (F23)	231	529	582	131	18	121	16	5
3.d. Schizoafektivní porucha (F25)	190	500	808	214	72	97	30	6
3.e. Organický syndrom s bludy (F06.2) +organická halucinóza (F06.0) + katatonní porucha (F06.1)	69	193	278	88	46	36	32	1
3.f. Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestineděním (poporodní psychóza) (F53.1)	0	10	5	0	0	1	0	0
4. Poruchy chování způsobené užíváním alkoholu (F10)	1 378	1 220	2 932	1 289	137	2 045	63	9
4.a. Akutní intoxikace (F10.0)	58	43	17	7	2	292	1	0
4.b. Syndrom závislosti na alkoholu (F10.2)	739	824	2 404	1 115	96	1 350	30	6
4.c. Odvykací stav (F10.3, F10.4)	540	352	698	218	17	310	4	0
5. Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním jiných psychoaktivních látek (F11–F19)	1 148	1 047	1 381	573	106	1 589	55	3
5.a. Akutní intoxikace (F11.0-19.0)	146	103	58	12	1	386	3	0
5.b. Syndrom závislosti na jiných psychoakt.látkách	659	610	1 012	486	97	831	34	0
5.c. Odvykací stav (F11-19.3, F11-19.4)	109	121	139	50	4	130	1	0
5.d. Psychotická porucha (F11-19.5)	194	233	207	49	7	218	9	2
6. Demence	397	614	1 013	519	300	432	204	16
6.a. Alzheimerova nemoc (G30, F00)	171	277	515	281	185	194	119	10
6.b. Vaskulární demence (F01)	96	140	296	179	103	102	76	6
6.c. Delirium jiné, než vyvolané alkoholem nebo jinými PAL (F05.0 a F05.1)	123	197	248	97	43	109	21	1
6.d. Mírná kognitivní porucha (F06.7)	11	15	26	7	4	27	3	1
7. Mentální retardace (F70–F79)	51	117	167	16	5	38	0	0
7.a. Lehká mentální retardace (F70)	28	83	113	10	3	17	0	0
7.b. Středně těžká (F71)	16	31	50	5	1	18	0	0
7.c. Těžká a hluboká mentální retardace (F72 + F73)	7	6	7	1	1	2	0	0
8. Poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání (F90-F98);	246	726	922	109	6	127	1	0
8.a. Hyperkinetické poruchy (F90)	106	354	439	44	1	47	1	0
8.b. Tikové poruchy (F95)	6	3	4	0	0	0	0	0
9. Poruchy osobnosti a chování dospělých (F60-F69)	633	867	935	224	69	694	72	7
9.a. Emočně nestabilní porucha osobnosti (F60.3)	227	317	346	61	17	204	8	1
9.b. Smíšené poruchy osobnosti (F61.0)	0	0	0	0	0	0	0	0
10. SMI	1 262	3 318	4 576	1 284	402	667	318	77

Nejčastější vedlejší diagnózy u hospitalizací delších než rok	1. nejčastější	2. nejčastější	3. nejčastější
1. Vybrané poruchy nálady	I10	E11	F31, F32
1.a. Mánie (F30)	F90, F00, E79, F31, G44		
1.b. Bipolární afektivní porucha (F31.0-2+F31.3-5+ F06.31 + F34.0+F31.6-8)	I10	F31	E10, E11
1.c. Deprese (F32, F33, F34, F38, F31.3-F31.5)	I10	F32	E11
1.d. Depresivní epizody a dystymie (F32, F33, F34.1, F38) a poruchy přizpůsobení (F43.20-22)	I10	F32	F33
1.e Smíšená úzkostně depresivní porucha (F41.2) + kombinace komorbidní dg. (F32, F33 a F41.0, F41.1)	F41	I10	F10
1.f Organická depresivní porucha (F06.32)	-		
1.g Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestinedělním (poporodní deprese) (F53.0)	-		
2. Vybrané neurotické, stresové a somatoformní poruchy	I10	I25	F41, E78, F06
2.a Fobické úzkostné poruchy (F40.0-9)	F13, F41		
2.b Panická porucha (F41.0)	F41, F61		
2.c Generalizovaná úzkostná porucha (F41.1)	F00		
2.d Obsedantně-kompulzivní porucha (F42.x)	F42	F20, Z98, F60, F70	
2.e Posttraumatická stresová porucha (F43.1)	F01, F43, I69, K30, T91		
2.f Somatizační porucha (F45.0)	E11, F60, F70, I10, I25		
2.g Hypochondrická porucha (F45.2)	C20, I10, F70, F60, F45		
2.h Somatoformní vegetativní dysfunkce (F45.3)	E78, F70, I25		
2.i Neurastenie (F48.0)	I10	I25	I48, I70
2.j Organická úzkostná porucha (F06.4)	I10	F06, I25	F41
3. Vybrané poruchy z dg. okruhu F2x	F20	I10	E11
3.a. Schizofrenie (F20)	F20	I10	E11
3.b. Trvalá porucha s bludy (F22)	I10	F22	E11
3.c. Akutní a přechodné psychotické poruchy (F23)	F10, F19	F70	F15, F61
3.d. Schizoafektivní porucha (F25)	I10	F25	E11
3.e. Organický syndrom s bludy (F06.2) +organická halucinóza (F06.0) + katatonní porucha (F06.1)	I10	F06	E11
3.f. Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestinedělním (poporodní psychóza) (F53.1)	-	-	-
4. Poruchy chování způsobené užíváním alkoholu (F10)	F10	I10	K70
4.a. Akutní intoxikace (F10.0)	F10	E78, F68, I10, C44	
4.b. Syndrom závislosti na alkoholu (F10.2)	F10	I10	K70
4.c. Odvykací stav (F10.3, F10.4)	F10	I10	G40
5. Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním jiných psychoaktivních látek (F11–F19)	F19	F61	B18
5.a. Akutní intoxikace (F11.0-19.0)	F19, I10	G40, F10, S06	
5.b. Syndrom závislosti na jiných psychoaktivních látkách (F11.2, F12.2, F13.2, F14.2, F15.2, F16.2, F17.2, F18.2, F19.2)	F19	F61	B18
5.c. Odvykací stav (F11-19.3, F11-19.4)	F10, I10, Z50, Z74	B18	
5.d. Psychotická porucha (F11-19.5)	F19	F61	Z50
6. Demence	I10	I25	F00
6.a. Alzheimerova nemoc (G30, F00)	I10	F00	I25
6.b. Vaskulární demence (F01)	I10	I25	F01
6.c. Delirium jiné, než vyvolané alkoholem nebo jinými PAL (F05.0 a F05.1)	I10	F05	I25

6.d. Mírná kognitivní porucha (F06.7)	I10	F06, I25	E11
7. Mentální retardace (F70–F79); pouze osoby před dosažením 19. roku	Z62	F84	F90, G40, Z74
7.a. Lehká mentální retardace (F70)	F70, J45	E66, F80, F20	
7.b. Středně těžká (F71)	Z62	F90	F71, F84, Z74
7.c. Těžká a hluboká mentální retardace (F72 + F73)	G40, F84, G80, Z62	F72	
8. Poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání (F90-F98); pouze osoby před dosažením 19. roku	Z62	F90	F71
8.a. Hyperkinetické poruchy (F90)	F70, Z62, G40, F80	F94	
8.b. Tikové poruchy (F95)	-	-	-
9. Poruchy osobnosti a chování dospělých (F60-F69)	F61	I10	F10
9.a. Emočně nestabilní porucha osobnosti (F60.3)	F60	I10	G40
9.b. Smíšené poruchy osobnosti (F61.0)	-	-	-
10. SMI	F20	I10	E11

Re-hospitalizace lidí s duševním onemocněním

Definice

Indikátor sleduje míru opětovných přijetí do lůžkové psychiatrické péče, která následují po ukončení předchozí hospitalizace během určitého období. Míra re-hospitalizace ukazuje na kvalitu a návaznost extramurálních služeb a je základním ukazatelem fungování systému péče o lidi s duševním onemocněním.

Zdroj dat

Zdrojem dat je NRHZS spravovaný ÚZIS. Duševní nemoci jsou definovány pomocí kódu dle MKN-10 v lůžkové péči nacházející se na hlavní pozici. Identifikace jedinců s danými diagnózami v NRHZS se provádí na základě dokladu „02 Vyúčtování výkonů v ústavní péči“ používaného pro styk s pojišťovnou.

Pro všechny sledované okruhy diagnóz se berou v úvahu tyto odbornosti lůžkové péče:

- 3F5 akutní LP psychiatrie – typ F
- 3H5 akutní LP psychiatrie – typ H
- 3I5 intenzivní LP psychiatrie – typ I
- 3T5 intenzivní LP psychiatrie – typ T
- 3U5 dlouhodobá LP psychiatrie – typ U
- 3U8 dlouhodobá LP návyk. nemocí – typ U

Pro diagnostický okruh 6 (demence) se dále berou v úvahu i tyto odbornosti lůžkové péče:

- 3F7 akutní LP gerontopsychiatrie – typ F
- 3H7 akutní LP gerontopsychiatrie – typ H
- 3U7 dlouhodobá LP gerontopsy. – typ U
- 2F9 akutní LP neurologie – typ F
- 2H9 akutní LP neurologie – typ H
- 2I9 intenzivní LP neurologie – typ I
- 2T9 intenzivní LP neurologie – typ T
- 2U9 dlouhodobá LP neurologie – typ U
- 1F6 akutní LP geriatric – typ F 35
- 1H6 akutní LP geriatric – typ H
- 1I6 intenzivní LP geriatric – typ I
- 1T6 intenzivní LP geriatric – typ T
- 1U6 dlouhodobá LP geriatric – typ

U Pro diagnostické okruhy 7 a 8 (mentální retardace a poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání) se dále berou v úvahu i tyto odbornosti lůžkové péče:

- 3F6 akutní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ F
- 3H6 akutní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ H
- 3I6 intenzivní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ I
- 3T6 intenzivní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ T
- 3U6 dlouhodobá LP dětské a dorostové psychiatrie – typ U

Způsob stanovení

Výsledek se stanoví jako následující podíl: V čitateli je celkový počet opakovaných hospitalizací, které se udály během:

- 7 dní po ukončení předcházející hospitalizace (během sledovaného období 1 roku)
- 30 dní po ukončení předcházející hospitalizace (během sledovaného období 1 roku)

Jmenovatel je celkový počet propuštění z psychiatrické lůžkové péče během sledovaného období 1 roku. Referenční hospitalizace (tj. první hospitalizace) je definovaná diagnózou na hlavní pozici ve výše uvedených zařízeních¹¹. Následující hospitalizace je jakákoliv diagnóza F00-F99 na hlavní pozici v jakémkoliv lůžkovém zařízení.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1. Vybrané poruchy nálady										
Ukončené hospitalizace	7 919	7 981	7 364	7 176	7 815	7 548	7 506	7 636	7 734	7 664
Rehospitalizace do 7 dnů	378	391	279	193	292	250	239	273	287	342
Rehospitalizace do 30 dnů	1 003	1 003	788	581	698	674	673	696	717	767
1.a. Mánie (F30)										
Ukončené hospitalizace	125	100	120	105	124	113	106	87	125	112
Rehospitalizace do 7 dnů	6	3	5	3	5	3	1	1	6	2
Rehospitalizace do 30 dnů	18	9	12	11	11	8	6	8	8	8
1.b. Bipolární afektivní porucha (F31.0-2+F31.3-5+ F06.31 + F34.0+F31.6-8)										
Ukončené hospitalizace	1 543	1 528	1 428	1 423	1 538	1 458	1 437	1 458	1 517	1 410
Rehospitalizace do 7 dnů	84	86	61	35	62	40	56	45	56	87
Rehospitalizace do 30 dnů	238	220	175	125	160	151	150	152	165	185
1.c. Deprese (F32, F33, F34, F38, F31.3-F31.5)										
Ukončené hospitalizace	4 611	4 636	4 210	4 073	4 213	4 008	3 903	3 968	4 084	4 221
Rehospitalizace do 7 dnů	211	220	153	107	164	123	106	131	139	187
Rehospitalizace do 30 dnů	564	570	441	324	375	337	316	350	344	405
1.d. Depresivní epizody a dystymie (F32, F33, F34.1, F38) a poruchy přizpůsobení (F43.20-22)										
Ukončené hospitalizace	3 942	3 952	3 564	3 425	3 502	3 365	3 286	3 342	3 457	3 609
Rehospitalizace do 7 dnů	184	187	131	92	132	104	86	114	118	159
Rehospitalizace do 30 dnů	465	481	377	269	302	270	271	291	284	343
1.e. Smíšená úzkostné depresivní porucha (F41.2) + kombinace komorbidní dg. (F32, F33 a F41.0, F41.1)										
Ukončené hospitalizace	2 000	2 101	1 927	1 896	2 265	2 222	2 280	2 251	2 238	2 134
Rehospitalizace do 7 dnů	87	102	70	50	71	79	68	82	94	87
Rehospitalizace do 30 dnů	242	255	188	142	182	200	192	197	220	204
1.f. Organická depresivní porucha (F06.32)										
Ukončené hospitalizace	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Rehospitalizace do 7 dnů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rehospitalizace do 30 dnů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.g. Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestineděním (poporodní deprese) (F53.0)										
Ukončené hospitalizace	10	7	11	15	11	10	9	12	11	7
Rehospitalizace do 7 dnů				1				1		
Rehospitalizace do 30 dnů		1	1	1	2			1	1	
2. Vybrané neurotické, stresové a somatoformní poruchy										
Ukončené hospitalizace	1 548	1 553	1 421	1 497	1 509	1 634	1 591	1 686	1 593	1 607
Rehospitalizace do 7 dnů	72	63	56	48	64	79	93	86	50	54
Rehospitalizace do 30 dnů	219	191	151	133	154	178	184	185	153	129
2.a. Fobické úzkostné poruchy (F40.0-9)										
Ukončené hospitalizace	169	161	153	143	136	155	135	135	128	128
Rehospitalizace do 7 dnů	9	4	5	7	7	9	16	12	3	6
Rehospitalizace do 30 dnů	21	12	10	13	16	15	20	21	7	13
2.b. Panická porucha (F41.0)										
Ukončené hospitalizace	270	272	267	276	322	327	307	397	299	282
Rehospitalizace do 7 dnů	13	10	8	6	14	16	18	25	11	5
Rehospitalizace do 30 dnů	37	29	26	19	33	32	36	42	28	19
2.c. Generalizovaná úzkostná porucha (F41.1)										
Ukončené hospitalizace	154	158	200	217	243	274	326	311	339	351

Rehospitalizace do 7 dnů	8	9	9	8	15	14	17	16	12	14
Rehospitalizace do 30 dnů	19	20	25	23	28	31	35	27	36	30
2.d. Obsedantně-kompulzivní porucha (F42.x)										
Ukončené hospitalizace	197	184	192	202	208	245	224	230	208	212
Rehospitalizace do 7 dnů	9	6	13	14	11	24	20	20	7	11
Rehospitalizace do 30 dnů	27	16	33	24	24	40	35	34	30	25
2.e. Posttraumatická stresová porucha (F43.1)										
Ukončené hospitalizace	65	87	105	78	80	85	99	90	88	77
Rehospitalizace do 7 dnů	3	4	6	2	3	5	5	2	6	3
Rehospitalizace do 30 dnů	9	11	12	4	5	14	11	8	12	6
2.f. Somatizační porucha (F45.0)										
Ukončené hospitalizace	89	86	100	92	106	102	94	105	90	91
Rehospitalizace do 7 dnů		5	5	3	1	1	1	4	3	2
Rehospitalizace do 30 dnů	5	8	11	8	10	10	9	9	9	4
2.g. Hypochondrická porucha (F45.2)										
Ukončené hospitalizace	30	41	27	24	17	37	18	27	30	19
Rehospitalizace do 7 dnů	2	4		3			3	1	2	2
Rehospitalizace do 30 dnů	4	11	2	5		1	6	8	3	3
2.h. Somatoformní vegetativní dysfunkce (F45.3)										
Ukončené hospitalizace	81	70	51	81	56	67	59	36	52	54
Rehospitalizace do 7 dnů	1				2		3	1	2	2
Rehospitalizace do 30 dnů	6	4	3	6	8	3	6	1	5	3
2.i. Neurastenie (F48.0)										
Ukončené hospitalizace	281	259	142	111	58	51	47	41	52	47
Rehospitalizace do 7 dnů	10	9	1	3	1	1	3			1
Rehospitalizace do 30 dnů	56	43	8	7	3	2	4	6	3	2
2.j. Organická úzkostná porucha (F06.4)										
Ukončené hospitalizace	225	250	201	290	301	305	303	333	325	363
Rehospitalizace do 7 dnů	17	12	9	3	12	9	8	6	6	9
Rehospitalizace do 30 dnů	37	37	23	25	29	30	27	30	22	25
3. Vybrané poruchy z dg. okruhu F2x										
Ukončené hospitalizace	12 067	12 109	11 358	10 632	10 868	10 620	10 277	10 158	10 004	9 904
Rehospitalizace do 7 dnů	867	801	609	477	468	461	396	415	392	422
Rehospitalizace do 30 dnů	2 265	2 110	1 773	1 258	1 323	1 267	1 136	1 086	1 157	1 127
3.a. Schizofrenie (F20)										
Ukončené hospitalizace	6 480	6 576	6 305	5 657	5 794	5 704	5 508	5 484	5 484	5 528
Rehospitalizace do 7 dnů	490	455	401	301	289	283	268	256	242	271
Rehospitalizace do 30 dnů	1 308	1 271	1 111	784	793	765	733	667	715	730
3.b. Trvalá porucha s bludy (F22)										
Ukončené hospitalizace	600	561	485	483	487	480	439	437	454	404
Rehospitalizace do 7 dnů	52	42	18	11	14	13	12	7	18	7
Rehospitalizace do 30 dnů	127	97	57	31	40	36	39	26	40	27
3.c. Akutní a přechodné psychotické poruchy (F23)										
Ukončené hospitalizace	1 717	1 830	1 699	1 665	1 654	1 680	1 707	1 671	1 624	1 633
Rehospitalizace do 7 dnů	111	127	80	42	69	56	39	44	45	57
Rehospitalizace do 30 dnů	285	283	218	123	153	144	114	120	134	130
3.d. Schizoafektivní porucha (F25)										
Ukončené hospitalizace	2 770	2 668	2 387	2 448	2 515	2 245	2 195	2 127	1 958	1 917
Rehospitalizace do 7 dnů	174	168	100	119	101	102	78	100	82	81
Rehospitalizace do 30 dnů	481	433	339	310	319	281	233	261	235	217
3.e. Organický syndrom s bludy (F06.2) + organická halucinóza (F06.0) + katatonní porucha (F06.1)										
Ukončené hospitalizace	768	789	833	736	791	874	772	810	835	743
Rehospitalizace do 7 dnů	45	20	23	10	14	21	13	13	17	13
Rehospitalizace do 30 dnů	88	54	81	35	49	67	45	34	58	43
3.f. Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestinedělním (poporodní psychóza) (F53.1)										
Ukončené hospitalizace	10	12	11	17	21	19	28	13	18	16
Rehospitalizace do 7 dnů						1	1	1		
Rehospitalizace do 30 dnů	1	1	1	1	2	3	2	2		
4. Poruchy chování způsobené užíváním alkoholu (F10)										
Ukončené hospitalizace	9 927	9 852	9 406	8 590	9 310	9 061	8 995	8 781	9 002	9 073
Rehospitalizace do 7 dnů	573	609	472	388	417	428	407	351	382	410

Rehospitalizace do 30 dnů	1 516	1 537	1 278	1 033	1 061	1 091	1 109	982	1 010	1 019
4.a. Akutní intoxikace (F10.0)										
Ukončené hospitalizace	648	677	630	549	661	674	547	458	438	420
Rehospitalizace do 7 dnů	31	35	32	31	28	43	23	17	21	21
Rehospitalizace do 30 dnů	82	75	61	70	94	97	68	60	61	55
4.b. Syndrom závislosti na alkoholu (F10.2)										
Ukončené hospitalizace	6 822	6 641	6 277	5 900	6 217	6 137	6 251	6 303	6 414	6 564
Rehospitalizace do 7 dnů	367	383	292	264	263	247	251	225	225	249
Rehospitalizace do 30 dnů	986	1 010	801	690	674	666	697	644	601	616
4.c. Odvykávací stav (F10.3, F10.4)										
Ukončené hospitalizace	1 953	2 126	2 083	1 792	2 083	2 019	2 087	2 008	2 281	2 139
Rehospitalizace do 7 dnů	136	154	122	74	100	111	120	108	138	131
Rehospitalizace do 30 dnů	350	367	341	225	254	284	329	290	363	338
5. Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním jiných psychoaktivních látek (F11–F19)										
Ukončené hospitalizace	5 043	5 331	5 531	6 004	6 236	5 967	5 781	5 651	5 682	5 902
Rehospitalizace do 7 dnů	408	420	424	424	431	334	335	360	374	340
Rehospitalizace do 30 dnů	902	964	961	987	1 011	830	824	787	824	827
5.a. Akutní intoxikace (F11.0-19.0)										
Ukončené hospitalizace	456	554	657	899	829	779	788	778	687	708
Rehospitalizace do 7 dnů	29	38	44	65	53	45	49	54	66	54
Rehospitalizace do 30 dnů	66	84	113	175	142	129	114	124	143	111
5.b. Syndrom závislosti na jiných psychoaktivních látkách (F11.2, F12.2, F13.2, F14.2, F15.2, F16.2, F17.2, F18.2, F19.2)										
Ukončené hospitalizace	3 569	3 709	3 703	3 996	4 080	3 981	3 693	3 561	3 604	3 729
Rehospitalizace do 7 dnů	299	285	288	285	271	218	204	192	188	195
Rehospitalizace do 30 dnů	656	664	634	624	626	503	488	426	440	491
5.c. Odvykávací stav (F11-19.3, F11-19.4)										
Ukončené hospitalizace	361	338	315	335	376	336	349	436	551	554
Rehospitalizace do 7 dnů	20	23	23	14	19	16	14	30	36	26
Rehospitalizace do 30 dnů	41	57	54	44	46	55	56	70	72	79
5.d. Psychotická porucha (F11-19.5)										
Ukončené hospitalizace	512	628	784	732	870	808	870	853	906	919
Rehospitalizace do 7 dnů	43	62	57	53	69	37	54	73	78	61
Rehospitalizace do 30 dnů	99	129	151	144	160	107	132	142	161	143
6. Demence										
Ukončené hospitalizace	3 627	3 958	4 046	3 938	3 814	3 727	3 670	3 411	3 395	3 495
Rehospitalizace do 7 dnů	63	69	59	83	29	38	37	39	37	38
Rehospitalizace do 30 dnů	180	193	157	170	108	98	101	100	97	80
6.a. Alzheimerova nemoc (G30, F00)										
Ukončené hospitalizace	1 651	1 820	1 985	1 963	1 938	1 913	1 882	1 694	1 663	1 752
Rehospitalizace do 7 dnů	9	8	10	44	5	11	10	9	2	7
Rehospitalizace do 30 dnů	21	25	26	59	29	22	27	30	17	16
6.b. Vaskulární demence (F01)										
Ukončené hospitalizace	1 327	1 372	1 251	1 171	1 146	1 061	1 004	966	984	998
Rehospitalizace do 7 dnů	37	32	24	27	12	16	14	19	18	21
Rehospitalizace do 30 dnů	103	97	76	78	42	44	42	39	37	39
6.c. Delirium jiné, než vyvolané alkoholem nebo jinými PAL (F05.0 a F05.1)										
Ukončené hospitalizace	713	876	955	946	888	901	907	877	874	839
Rehospitalizace do 7 dnů	19	24	23	9	12	12	16	14	14	12
Rehospitalizace do 30 dnů	59	60	56	29	42	37	37	32	40	28
6.d. Mírná kognitivní porucha (F06.7)										
Ukončené hospitalizace	71	114	97	110	104	94	98	72	88	94
Rehospitalizace do 7 dnů	3	8	6	6	1	1	2	2	3	1
Rehospitalizace do 30 dnů	5	19	7	12	2	5	3	5	6	2
7. Mentální retardace (F70–F79); pouze osoby před dosažením 19. roku										
Ukončené hospitalizace	309	341	327	308	306	339	327	347	395	394
Rehospitalizace do 7 dnů	31	17	20	25	17	9	14	14	21	26
Rehospitalizace do 30 dnů	69	65	60	46	46	41	33	33	57	66
7.a. Lehká mentální retardace (F70)										
Ukončené hospitalizace	192	218	208	187	178	234	215	238	251	254
Rehospitalizace do 7 dnů	21	6	12	13	7	8	10	10	12	15
Rehospitalizace do 30 dnů	51	40	40	27	19	25	26	24	35	42

7.b. Středně těžká (F71)										
Ukončené hospitalizace	92	101	95	105	116	90	99	81	132	121
Rehospitalizace do 7 dnů	7	9	5	11	10	1	3	3	9	11
Rehospitalizace do 30 dnů	16	20	14	17	26	16	6	7	24	23
7.c. Těžká a hluboká mentální retardace (F72 + F73)										
Ukončené hospitalizace	29	22	27	15	22	20	23	30	23	24
Rehospitalizace do 7 dnů	4	2	3	1	1	0	1	1	0	0
Rehospitalizace do 30 dnů	4	5	6	2	3	1	1	2	0	1
8. Poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání (F90-F98); pouze osoby před dosažením 19. roku										
Ukončené hospitalizace	2 405	2 676	2 422	2 224	2 375	2 230	2 350	2 188	2 098	2 137
Rehospitalizace do 7 dnů	131	152	151	75	75	79	122	72	79	43
Rehospitalizace do 30 dnů	443	497	465	277	242	216	264	218	226	182
8.a. Hyperkinetické poruchy (F90)										
Ukončené hospitalizace	1 083	1 236	1 197	1 116	1 209	1 152	1 229	1 045	962	992
Rehospitalizace do 7 dnů	56	72	80	38	30	43	65	38	34	22
Rehospitalizace do 30 dnů	215	251	255	146	105	113	124	93	98	87
8.b. Tikové poruchy (F95)										
Ukončené hospitalizace	24	22	19	29	21	27	10	7	22	13
Rehospitalizace do 7 dnů	1	2	4	2	0	1	1	1	2	0
Rehospitalizace do 30 dnů	5	4	4	5	4	3	1	2	4	0
9. Poruchy osobnosti a chování dospělých (F60-F69)										
Ukončené hospitalizace	3 837	3 964	3 731	3 786	3 943	3 714	3 522	3 496	3 574	3 501
Rehospitalizace do 7 dnů	285	341	293	277	301	245	222	221	244	218
Rehospitalizace do 30 dnů	730	747	675	645	673	586	549	530	583	572
9.a. Emočně nestabilní porucha osobnosti (F60.3)										
Ukončené hospitalizace	857	850	857	814	909	938	861	909	1 105	1 181
Rehospitalizace do 7 dnů	84	86	74	72	72	59	45	51	71	77
Rehospitalizace do 30 dnů	189	169	168	160	168	155	145	141	173	190
10. SMI										
Ukončené hospitalizace	14 471	14 434	13 393	12 712	13 019	12 590	12 296	12 171	12 022	11 904
Rehospitalizace do 7 dnů	969	951	716	547	582	544	494	493	471	547
Rehospitalizace do 30 dnů	2 614	2 464	2 041	1 457	1 561	1 477	1 380	1 311	1 374	1 387

Vyhodnocení indikátoru

Nejméně často jsou re-hospitalizováni pacienti trpící demencí (okruh 6), naopak nejčastěji se re-hospitalizace objevují u akutní intoxikace návykovými látkami (F11.0-19) a mentálních retardací (F70-79), zejména pak retardací středně těžkých (F71). V případě akutních intoxikací (F11. 0-19) dokonce v čase procento re-hospitalizací do 30 dní roste, což u jiných diagnóz nebylo pozorováno. Re-hospitalizace pro akutní intoxikaci alkoholem je naopak v čase velmi stabilní a představuje cca 12-13 % ze všech hospitalizací s danou diagnózou. Velmi často jsou rovněž re-hospitalizované osoby pro poruchy osobnosti a chování (okruh 9, F60-69), nicméně zde procento re-hospitalizací v čase klesá. Z 19 % re-hospitalizovaných do 30 dní v roce 2010 pozorujeme pokles na 16 % v roce 2019.

V posledních 10 letech výrazněji klesá i počet re-hospitalizovaných pacientů ze skupiny 3, kdy od roku 2010 do roku 2019 kleslo procento re-hospitalizovaných do 30 dní od hospitalizace z 19 % na 11 %. Ještě výraznější je tento pokles u trvalé poruchy s bludy, kde došlo k poklesu re-hospitalizací do 30 dne od propuštění o dvě třetiny.

Množství re-hospitalizovaných osob s SMI je od roku 2013 relativně stabilní a v případě 30 denního limitu s pohybuje okolo 11-12 %.

Úmrtnost lidí s duševním onemocněním

Definice

Tento indikátor sleduje úmrtnost osob s historií hospitalizace pro duševní onemocnění v posledních 5 letech standardizovanou na obecnou populaci. Zdůvodnění Zvýšená úmrtnost lidí s duševním onemocněním oproti obecné populaci je považována za zásadní výzvu pro veřejné zdravotnictví, která vyžaduje změnu. Dle odhadů Světové zdravotnické organizace umírají lidé se závažným duševním onemocněním přibližně o 10 až 20 let dříve než obecná populace, většinou z důvodu fyzických nemocí, kterým je z velké části možno předejít. Tento indikátor tedy svědčí především o kvalitě péče o fyzické zdraví jedinců s duševním onemocněním.

Zdroj dat

Zdrojem dat o jedincích hospitalizovaných pro duševní nemoc je NRHZS spravovaný ÚZIS. Duševní nemoci jsou definovány pomocí kódu dle MKN-10 v lůžkové péči, přičemž je diagnóza vykázána na hlavní pozici. Zdrojem dat o počtu obyvatel je ČSÚ. Identifikace jedinců s danými diagnózami v NRHZS se provádí na základě dokladu „02 Vyúčtování výkonů v ústavní péči“ používaného pro styk s pojišťovnou.

Pro všechny sledované okruhy diagnóz se berou v úvahu tyto odbornosti lůžkové péče:

- 3F5 akutní LP psychiatrie – typ F
- 3H5 akutní LP psychiatrie – typ H
- 3I5 intenzivní LP psychiatrie – typ I
- 3T5 intenzivní LP psychiatrie – typ T
- 3U5 dlouhodobá LP psychiatrie – typ U
- 3U8 dlouhodobá LP návyk. nemocí – typ U

Pro diagnostický okruh 6 (demence) se dále berou v úvahu i tyto odbornosti lůžkové péče:

- 3F7 akutní LP gerontopsychiatrie – typ F
- 3H7 akutní LP gerontopsychiatrie – typ H
- 3U7 dlouhodobá LP gerontops. – typ U
- 2F9 akutní LP neurologie – typ F
- 2H9 akutní LP neurologie – typ H
- 2I9 intenzivní LP neurologie – typ I
- 2T9 intenzivní LP neurologie – typ T
- 2U9 dlouhodobá LP neurologie – typ U
- 1F6 akutní LP geriatrie – typ F
- 1H6 akutní LP geriatrie – typ H
- 1I6 intenzivní LP geriatrie – typ I
- 1T6 intenzivní LP geriatrie – typ T
- 1U6 dlouhodobá LP geriatrie – typ U

Pro diagnostické okruhy 7 a 8 (mentální retardace a poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání) se dále berou v úvahu i tyto odbornosti lůžkové péče:

- 3F6 akutní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ F
- 3H6 akutní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ H
- 3I6 intenzivní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ I
- 3T6 intenzivní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ T
- 3U6 dlouhodobá LP dětské a dorostové psychiatrie – typ U

Způsob stanovení

Standardizovaná míra úmrtnosti je definována jako podíl skutečného počtu úmrtí daný rok, v populaci osob 15 až 74 let s historií hospitalizace pro duševní onemocnění, a očekávaného počtu úmrtí v této populaci (tj. počtu úmrtí v obecné populaci, pokud by rozložení věku a pohlaví v ní odpovídalo tomu ve studované populaci). Proveďte se výpočet podílu k 1. 1. daného roku.

Čítatel: Pacienti ve věku 15–74 let, kteří zemřeli v daném roce a byli jednou hospitalizováni pro psychiatrickou diagnózu pět let před rokem úmrtí.

Jmenovatel: Pacienti ve věku 15–74 let žijící k 1. 1. daného roku s alespoň jednou hospitalizováním pro psychiatrickou diagnózu pět let před tímto rokem.

Výsledek se prezentuje zvlášť pro muže a ženy, dle věkových kategorií: 15–24, 25–34, 35–44, 45–54, 55–64, 65–74.

Vyhodnocení indikátoru

Úmrtnost pacientů trpících velkou částí sledovaných psychiatrických chorob byla často ve vyšších věkových skupinách vyšší nežli průměr populace. Následující tabulky uvádí porovnání úmrtnosti s průměrnou populací v roce 2019 pro ty podskupiny diagnóz, kde počet úmrtí převyšil alespoň 4 osoby, avšak obdobné hodnoty byly pozorovány i v letech 2016-2018.

Nejvýznamnější vliv na úmrtnost mužů i žen v takřka všech věkových skupinách je patný u osob s poruchami způsobenými užíváním alkoholu i jiných psychoaktivních látek (skupiny 4 a 5). Ve věku nad 45 let úmrtnost zvyšuje i demence (skupina 6). Výrazný rozdíl v úmrtnosti od průměrné populace lze pozorovat i u mužů a žen ve věkové skupině 64-75 let i u diagnostické skupiny 1 (poruchy nálady), 3 (schizofrenie a další vybrané dg. vážných psychotických onemocnění.) a u vážně psychicky nemocných (SMI, skupina 10)

Následující tabulky obsahují data o úmrtnosti v roce 2019 pro ty skupiny diagnóz či jejich podskupiny, kde úmrtnost v daném roce alespoň cca 4 pacientů.

Osoby ve věku 15 až 74 let žijící k 1.1.2019

Věk	Počet zemřelých		Celkový počet osob ČR		Podíl zemřelých	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	284	107	495 590	469 818	0,06 %	0,02 %
25-34	572	222	717 209	676 959	0,08 %	0,03 %
35-44	1 300	652	887 623	826 471	0,15 %	0,08 %
45-54	3 115	1 375	756 451	722 551	0,41 %	0,19 %
55-64	7 468	3 686	642 748	664 419	1,16 %	0,55 %
65-74	16 585	9 877	574 408	695 407	2,89 %	1,42 %

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	2	1	453	744	0,44%	0,13%	0,24%	0,07%	0,38%	0,11%
25-34	4	9	1 204	1 744	0,33%	0,52%	0,18%	0,28%	0,25%	0,48%
35-44	13	10	1 733	2 865	0,75%	0,35%	0,41%	0,19%	0,60%	0,27%
45-54	28	29	1 962	3 949	1,43%	0,73%	0,78%	0,40%	1,02%	0,54%
55-64	50	56	2 003	4 335	2,50%	1,29%	1,36%	0,70%	1,33%	0,74%
65-74	59	74	1 163	2 527	5,07%	2,93%	2,77%	1,60%	2,19%	1,51%

1.b. Bipolární afektivní porucha (F31.0-2+F31.3-5+ F06.31 + F34.0 + F31.6-8)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	0	0	41	67	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,06%	-0,02%
25-34	0	4	238	323	0,00%	1,24%	0,00%	0,11%	-0,08%	1,21%
35-44	4	1	384	522	1,04%	0,19%	0,09%	0,02%	0,90%	0,11%
45-54	4	4	348	535	1,15%	0,75%	0,10%	0,06%	0,74%	0,56%
55-64	9	7	333	515	2,70%	1,36%	0,23%	0,12%	1,54%	0,80%
65-74	17	16	243	371	7,00%	4,31%	0,61%	0,37%	4,11%	2,89%

1.c. deprese (F32, F33, F34, F38, F31.3-F31.5)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	1	1	226	361	0,44%	0,28%	0,13%	0,08%	0,39%	0,25%
25-34	2	5	533	673	0,38%	0,74%	0,11%	0,22%	0,30%	0,71%
35-44	10	4	848	1 301	1,18%	0,31%	0,35%	0,09%	1,03%	0,23%
45-54	18	16	1 174	1 977	1,53%	0,81%	0,45%	0,24%	1,12%	0,62%
55-64	33	29	1 371	2 484	2,41%	1,17%	0,71%	0,34%	1,25%	0,61%
65-74	39	43	816	1 520	4,78%	2,83%	1,40%	0,83%	1,89%	1,41%

1.d. depresivní epizody a dystymie (F32, F33, F34.1, F38) a poruchy přizpůsobení (F43.20-22)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	1	1	215	340	0,47%	0,29%	0,12%	0,08%	0,41%	0,27%
25-34	2	3	457	561	0,44%	0,53%	0,11%	0,14%	0,36%	0,50%
35-44	7	4	717	1 096	0,98%	0,36%	0,25%	0,09%	0,83%	0,29%
45-54	17	14	1 023	1 713	1,66%	0,82%	0,43%	0,21%	1,25%	0,63%
55-64	31	29	1 205	2 227	2,57%	1,30%	0,66%	0,33%	1,41%	0,75%
65-74	32	38	700	1 341	4,57%	2,83%	1,17%	0,73%	1,68%	1,41%

1.e smíšená úzkostně depresivní porucha (F41.2) + kombinace komorbidní dg. (F32, F33 a F41.0, F41.1)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	1	1	134	274	0,75%	0,36%	0,14%	0,07%	0,69%	0,34%
25-34	1	2	343	618	0,29%	0,32%	0,05%	0,06%	0,21%	0,29%
35-44	1	4	466	1 060	0,21%	0,38%	0,04%	0,07%	0,07%	0,30%
45-54	5	12	542	1 650	0,92%	0,73%	0,17%	0,13%	0,51%	0,54%
55-64	11	21	477	1 738	2,31%	1,21%	0,43%	0,22%	1,14%	0,65%
65-74	12	23	240	824	5,00%	2,79%	0,92%	0,52%	2,11%	1,37%

2. Vybrané neurotické, stresové a somatoformní poruchy (celkový počet pacientů za vybranými neurotickými, stresovými a somatoformními poruchami a dále i počet pacientů jednotlivých kategoriích)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	0	0	236	272	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,06%	-0,02%
25-34	1	0	446	530	0,22%	0,00%	0,03%	0,00%	0,14%	-0,03%
35-44	5	3	495	735	1,01%	0,41%	0,12%	0,05%	0,86%	0,33%
45-54	9	2	422	805	2,13%	0,25%	0,26%	0,03%	1,72%	0,06%
55-64	4	6	287	627	1,39%	0,96%	0,17%	0,12%	0,23%	0,40%
65-74	6	13	149	516	4,03%	2,52%	0,49%	0,31%	1,14%	1,10%

2.b panická porucha(F41.0)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
25-34	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
35-44	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
45-54	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
55-64	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
65-74	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Věk	Muži		Ženy		Muži		Ženy		Muži		Ženy	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	0	0	39	61	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,06%	-0,02%		
25-34	0	0	143	198	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,08%	-0,03%		
35-44	1	1	138	244	0,72%	0,41%	0,02%	0,01%	0,58%	0,33%		
45-54	2	2	113	241	1,77%	0,83%	0,06%	0,03%	1,36%	0,64%		
55-64	0	0	58	135	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-1,16%	-0,55%		
65-74	0	2	14	53	0,00%	3,77%	0,00%	0,12%	-2,89%	2,35%		

2.c generalizovaná úzkostná porucha (F41.1)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	0	0	24	36	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,06%	-0,02%
25-34	1	0	60	102	1,67%	0,00%	0,04%	0,00%	1,59%	-0,03%
35-44	0	0	107	188	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,15%	-0,08%
45-54	2	1	80	234	2,50%	0,43%	0,07%	0,01%	2,09%	0,24%
55-64	1	1	69	185	1,45%	0,54%	0,04%	0,01%	0,29%	-0,01%
65-74	1	1	17	111	5,88%	0,90%	0,16%	0,02%	3,00%	-0,52%

2.j organická úzkostná porucha (F06.4)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,06%	-0,02%
25-34	0	0	1	2	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,08%	-0,03%
35-44	0	1	8	12	0,00%	8,33%	0,00%	0,08%	-0,15%	8,25%
45-54	1	0	14	21	7,14%	0,00%	0,07%	0,00%	6,73%	-0,19%
55-64	1	1	36	62	2,78%	1,61%	0,03%	0,02%	1,62%	1,06%
65-74	5	7	65	225	0,00%	3,11%	0,08%	0,03%	-2,89%	1,69%

3. Vybrané poruchy z dg. okruhu F2x (celkový počet pacientů za vybrané poruchy z dg. okruhu F2x a dále i počet pacientů jednotlivých kategorií)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	5	1	753	439	0,66%	0,23%	0,37%	0,13%	0,61%	0,21%
25-34	26	10	3 349	1 903	0,78%	0,53%	0,43%	0,29%	0,70%	0,49%
35-44	30	7	3 996	2 863	0,75%	0,24%	0,42%	0,14%	0,60%	0,17%
45-54	48	29	2 436	2 576	1,97%	1,13%	1,10%	0,63%	1,56%	0,94%
55-64	60	47	1 694	2 351	3,54%	2,00%	1,97%	1,11%	2,38%	1,44%
65-74	75	97	978	1 822	7,67%	5,32%	4,26%	2,96%	4,78%	3,90%

3a. schizofrenie (F20)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	4	0	355	169	1,13%	0,00%	0,32%	0,00%	1,07%	-0,02%
25-34	19	5	2 133	854	0,89%	0,59%	0,25%	0,17%	0,81%	0,55%
35-44	16	2	2 615	1 329	0,61%	0,15%	0,17%	0,04%	0,47%	0,07%
45-54	27	10	1 411	1 089	1,91%	0,92%	0,54%	0,26%	1,50%	0,73%
55-64	27	29	886	916	3,05%	3,17%	0,86%	0,89%	1,89%	2,61%
65-74	29	43	418	606	6,94%	7,10%	1,96%	2,00%	4,05%	5,68%

3.b. trvalá porucha s bludy (F22)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	0	0	0	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,06%	-0,02%
25-34	0	0	24	13	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,08%	-0,03%
35-44	1	0	118	71	0,85%	0,00%	0,03%	0,00%	0,70%	-0,08%
45-54	6	0	159	211	3,77%	0,00%	0,13%	0,00%	3,36%	-0,19%
55-64	7	2	175	328	4,00%	0,61%	0,13%	0,02%	2,84%	0,05%
65-74	8	10	115	311	6,96%	3,22%	0,23%	0,11%	4,07%	1,80%

3.c. akutní a přechodné psychotické poruchy (F23)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	4	1	550	328	0,73%	0,30%	0,13%	0,05%	0,67%	0,28%
25-34	9	6	1 552	1 080	0,58%	0,56%	0,10%	0,10%	0,50%	0,52%
35-44	9	2	1 156	1 142	0,78%	0,18%	0,14%	0,03%	0,63%	0,10%
45-54	10	15	551	732	1,81%	2,05%	0,32%	0,36%	1,40%	1,86%
55-64	6	4	239	419	2,51%	0,95%	0,44%	0,17%	1,35%	0,40%
65-74	6	2	77	140	7,79%	1,43%	1,37%	0,25%	4,90%	0,01%

3.d. schizoafektivní porucha (F25)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	2	0	35	37	5,71%	0,00%	0,67%	0,00%	5,66%	-0,02%
25-34	5	0	324	303	1,54%	0,00%	0,18%	0,00%	1,46%	-0,03%
35-44	7	2	596	742	1,17%	0,27%	0,14%	0,03%	1,03%	0,19%
45-54	7	4	487	821	1,44%	0,49%	0,17%	0,06%	1,03%	0,30%
55-64	13	13	407	843	3,19%	1,54%	0,38%	0,18%	2,03%	0,99%
65-74	12	33	192	530	6,25%	6,23%	0,73%	0,73%	3,36%	4,81%

3.e. Organický syndrom s bludy (F06.2) + organická halucinóza (F06.0) + katatonní porucha (F06.1)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	0	0	1	4	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,06%	-0,02%
25-34	0	0	34	19	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,08%	-0,03%
35-44	1	1	76	45	1,32%	2,22%	0,04%	0,06%	1,17%	2,14%
45-54	6	1	102	71	5,88%	1,41%	0,17%	0,04%	5,47%	1,22%
55-64	14	5	172	139	8,14%	3,60%	0,24%	0,10%	6,98%	3,04%
65-74	28	17	254	392	11,02%	4,34%	0,32%	0,13%	8,14%	2,92%

4. Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním alkoholu (F10) celkem, zvlášť pak následující kategorie

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	1	1	218	158	0,46%	0,63%	0,25%	0,34%	0,40%	0,61%
25-34	25	3	1 940	751	1,29%	0,40%	0,69%	0,21%	1,21%	0,37%
35-44	104	33	4 436	1 860	2,34%	1,77%	1,25%	0,95%	2,20%	1,70%
45-54	178	41	4 788	2 290	3,72%	1,79%	1,99%	0,96%	3,31%	1,60%
55-64	187	45	3 460	1 918	5,40%	2,35%	2,89%	1,25%	4,24%	1,79%
65-74	117	40	1 486	882	7,87%	4,54%	4,21%	2,42%	4,99%	3,11%

4.a akutní intoxikace (F10.0)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	0	1	105	92	0,00%	1,09%	0,00%	0,06%	-0,06%	1,06%
25-34	2	0	327	176	0,61%	0,00%	0,03%	0,00%	0,53%	-0,03%
35-44	12	9	446	243	2,69%	3,70%	0,14%	0,20%	2,54%	3,62%
45-54	15	3	348	201	4,31%	1,49%	0,23%	0,08%	3,90%	1,30%
55-64	8	3	188	137	4,26%	2,19%	0,23%	0,12%	3,09%	1,64%
65-74	11	2	73	64	15,07%	3,13%	0,80%	0,17%	12,18%	1,70%

4.b syndrom závislosti na alkoholu (F10.2)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	1	0	78	43	1,28%	0,00%	0,50%	0,00%	1,22%	-0,02%
25-34	20	2	1 323	474	1,51%	0,42%	0,59%	0,16%	1,43%	0,39%
35-44	82	25	3 358	1 465	2,44%	1,71%	0,95%	0,66%	2,30%	1,63%
45-54	127	33	3 580	1 749	3,55%	1,89%	1,38%	0,73%	3,14%	1,70%
55-64	127	36	2 546	1 460	4,99%	2,47%	1,94%	0,96%	3,83%	1,91%
65-74	58	29	939	583	6,18%	4,97%	2,40%	1,93%	3,29%	3,55%

4.c odvykávací stav (F10.3, F10.4)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	0	0	17	16	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,06%	-0,02%
25-34	12	1	476	179	2,52%	0,56%	0,40%	0,09%	2,44%	0,53%
35-44	49	15	1 407	536	3,48%	2,80%	0,55%	0,44%	3,34%	2,72%
45-54	83	12	1 587	696	5,23%	1,72%	0,82%	0,27%	4,82%	1,53%
55-64	67	14	1 041	520	6,44%	2,69%	1,01%	0,42%	5,27%	2,14%
65-74	41	8	414	243	9,90%	3,29%	1,56%	0,52%	7,02%	1,87%

5. Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním jiných psychoaktivních látek (F11–F19) celkem, zvláště pak následující kategorie

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	9	1	1 411	992	0,64%	0,10%	0,24%	0,04%	0,58%	0,08%
25-34	25	8	5 069	2 067	0,49%	0,39%	0,19%	0,15%	0,41%	0,35%
35-44	32	13	3 719	1 247	0,86%	1,04%	0,33%	0,40%	0,71%	0,96%
45-54	23	5	982	540	2,34%	0,93%	0,89%	0,35%	1,93%	0,74%
55-64	15	12	274	455	5,47%	2,64%	2,09%	1,01%	4,31%	2,08%
65-74	10	12	169	344	5,92%	3,49%	2,26%	1,33%	3,03%	2,07%

5.a akutní intoxikace (F11.0-19.0)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	2	1	276	185	0,72%	0,54%	0,05%	0,04%	0,67%	0,52%
25-34	10	3	993	418	1,01%	0,72%	0,07%	0,05%	0,93%	0,68%
35-44	6	2	682	213	0,88%	0,94%	0,06%	0,06%	0,73%	0,86%
45-54	1	1	174	64	0,57%	1,56%	0,04%	0,11%	0,16%	1,37%
55-64	3	0	44	38	6,82%	0,00%	0,47%	0,00%	5,66%	-0,55%
65-74	0	3	10	16	0,00%	18,75%	0,00%	1,29%	-2,89%	17,33%

5.b syndrom závislosti na jiných psychoaktivních látkách (F11.2, F12.2, F13.2, F14.2, F15.2, F16.2, F17.2, F18.2, F19.2)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	4	0	878	720	0,46%	0,00%	0,12%	0,00%	0,40%	-0,02%
25-34	13	4	3 414	1 518	0,38%	0,26%	0,10%	0,07%	0,30%	0,23%
35-44	24	10	2 633	909	0,91%	1,10%	0,24%	0,29%	0,77%	1,02%
45-54	16	4	646	403	2,48%	0,99%	0,66%	0,26%	2,06%	0,80%
55-64	8	9	173	340	4,62%	2,65%	1,22%	0,70%	3,46%	2,09%
65-74	8	7	117	229	6,84%	3,06%	1,81%	0,81%	3,95%	1,64%

5.c odvykávací stav (F11-19.3, F11-19.4)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	0	0	47	73	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,06%	-0,02%
25-34	4	1	179	155	2,23%	0,65%	0,08%	0,02%	2,15%	0,61%
35-44	1	1	269	180	0,37%	0,56%	0,01%	0,02%	0,23%	0,48%
45-54	5	2	153	136	3,27%	1,47%	0,12%	0,05%	2,86%	1,28%
55-64	3	3	78	155	3,85%	1,94%	0,14%	0,07%	2,68%	1,38%
65-74	4	5	71	135	5,63%	3,70%	0,20%	0,13%	2,75%	2,28%

5.d psychotická porucha (F11-19.5)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	1	0	300	126	0,33%	0,00%	0,02%	0,00%	0,28%	-0,02%
25-34	9	2	1 238	379	0,73%	0,53%	0,05%	0,04%	0,65%	0,49%
35-44	5	1	674	160	0,74%	0,63%	0,05%	0,04%	0,60%	0,55%
45-54	2	1	156	27	1,28%	3,70%	0,09%	0,25%	0,87%	3,51%
55-64	1	0	25	8	4,00%	0,00%	0,27%	0,00%	2,84%	-0,55%
65-74	0	0	5	5	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-2,89%	-1,42%

6. Demence (celkový počet pacientů a dále i počet pacientů jednotlivých kategoriích) celkem, zvlášť pak následující kategorie

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,06%	-0,02%
25-34	0	0	10	6	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,08%	-0,03%
35-44	0	0	14	14	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,15%	-0,08%
45-54	2	2	48	38	4,17%	5,26%	0,16%	0,20%	3,75%	5,07%
55-64	26	14	180	139	14,44%	10,07%	0,55%	0,38%	13,28%	9,52%
65-74	124	89	637	637	19,47%	13,97%	0,74%	0,53%	16,58%	12,55%

6a. Alzheimerova nemoc (G30, F00)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,06%	-0,02%
25-34	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,08%	-0,03%
35-44	0	0	2	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,15%	-0,08%
45-54	1	0	4	13	25,00%	0,00%	0,41%	0,00%	24,59%	-0,19%
55-64	10	7	58	56	17,24%	12,50%	0,28%	0,20%	16,08%	11,95%
65-74	57	56	258	347	22,09%	16,14%	0,36%	0,26%	19,21%	14,72%

6b. vaskulární demence (F01)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,06%	-0,02%
25-34	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,08%	-0,03%
35-44	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,15%	-0,08%
45-54	0	0	7	4	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,41%	-0,19%
55-64	8	5	48	28	16,67%	17,86%	0,16%	0,17%	15,50%	17,30%
65-74	39	20	196	156	19,90%	12,82%	0,19%	0,12%	17,01%	11,40%

6.c delirium jiné, než vyvolané alkoholem nebo jinými PAL (F05.0 a F05.1)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,06%	-0,02%
25-34	0	0	9	6	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,08%	-0,03%
35-44	0	0	8	8	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,15%	-0,08%
45-54	1	1	29	14	3,45%	7,14%	0,04%	0,08%	3,04%	6,95%
55-64	7	2	62	38	11,29%	5,26%	0,12%	0,06%	10,13%	4,71%
65-74	31	20	176	139	17,61%	14,39%	0,19%	0,16%	14,73%	12,97%

6.d Mírná kognitivní porucha (F06.7)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,06%	-0,02%
25-34	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,08%	-0,03%
35-44	0	0	3	4	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,15%	-0,08%
45-54	0	1	8	8	0,00%	12,50%	0,00%	0,05%	-0,41%	12,31%
55-64	2	0	23	21	8,70%	0,00%	0,03%	0,00%	7,53%	-0,55%
65-74	7	2	58	48	12,07%	4,17%	0,05%	0,02%	9,18%	2,75%

7. Mentální retardace (F70–F79), před dosažením 19. roku, celkem, zvlášť pak následující kategorie

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	2	1	465	253	0,43%	0,40%	0,01%	0,01%	0,37%	0,37%
25-34	0	0	1	1	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,08%	-0,03%
35-44	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,15%	-0,08%
45-54	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,41%	-0,19%
55-64	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-1,16%	-0,55%
65-74	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-2,89%	-1,42%

8. Poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání (F90-F98); pouze osoby před dosažením 19. roku celkem, zvlášť pak následující kategorie

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	5	3	2 948	2 125	0,17%	0,14%	0,02%	0,02%	0,11%	0,12%
25-34	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,08%	-0,03%
35-44	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,15%	-0,08%
45-54	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,41%	-0,19%
55-64	0	0	1	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-1,16%	-0,55%
65-74	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-2,89%	-1,42%

9. Poruchy osobnosti a chování dospělých (F60-F69) celkem, zvláště pak následující kategorie

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	5	2	525	715	0,95%	0,28%	0,24%	0,07%	0,90%	0,26%
25-34	9	7	2 010	1 280	0,45%	0,55%	0,11%	0,14%	0,37%	0,51%
35-44	15	7	1 869	1 093	0,80%	0,64%	0,20%	0,16%	0,66%	0,56%
45-54	21	8	1 234	831	1,70%	0,96%	0,42%	0,24%	1,29%	0,77%
55-64	16	15	676	609	2,37%	2,46%	0,59%	0,61%	1,20%	1,91%
65-74	11	5	234	212	4,70%	2,36%	1,17%	0,59%	1,81%	0,94%

9.a emočně nestabilní porucha osobnosti (F60.3)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	4	1	145	491	2,76%	0,20%	0,18%	0,01%	2,70%	0,18%
25-34	2	5	329	797	0,61%	0,63%	0,04%	0,04%	0,53%	0,59%
35-44	1	2	212	481	0,47%	0,42%	0,03%	0,03%	0,33%	0,34%
45-54	2	1	99	206	2,02%	0,49%	0,13%	0,03%	1,61%	0,30%
55-64	0	1	45	63	0,00%	1,59%	0,00%	0,10%	-1,16%	1,03%
65-74	0	0	7	7	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-2,89%	-1,42%

10. Vážná psychická onemocnění (SMI) (F20-F29, F31, F32.2, F32.3, F33.2, F33.3 a F42)

Věk	Počet zemřelých v roce 2019		Celkový počet		Podíl		Standardizovaná míra úmrtnosti		Rozdíl oproti celkové populaci	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-24	7	2	937	597	0,75%	0,34%	0,53%	0,24%	0,69%	0,31%
25-34	27	12	3 744	2 340	0,72%	0,51%	0,51%	0,36%	0,64%	0,48%
35-44	34	8	4 575	3 664	0,74%	0,22%	0,53%	0,15%	0,60%	0,14%
45-54	55	35	3 058	3 593	1,80%	0,97%	1,27%	0,69%	1,39%	0,78%
55-64	69	59	2 351	3 476	2,93%	1,70%	2,07%	1,20%	1,77%	1,14%
65-74	77	112	1 290	2 349	5,97%	4,77%	4,22%	3,37%	3,08%	3,35%

Pokrytí ambulantními psychiatrickými službami

Definice

Indikátor ukazuje podíl osob s duševním onemocněním, které za poslední rok využily služeb ambulantního psychiatra, z celkového počtu osob s duševním onemocněním v populaci. Zdůvodnění Tento indikátor zachycuje pokrytí péče o lidi s duševním onemocněním ambulantními psychiatrickými službami. To je klíčový ukazatel dostupnosti a kvality péče o duševní zdraví.

Zdroj dat

Zdrojem dat o užívání ambulantních psychiatrických služeb je NRHZS spravovaný ÚZIS. Duševní nemoci jsou definovány pomocí kódu dle MKN-10 v ambulantní péči, přičemž je diagnóza vykázána alespoň jednou během roku na hlavní nebo vedlejší pozici. Identifikace jedinců užívajících ambulantní psychiatrickou péči se provádí z NRHZS na základě těchto druhů dokladů používaných pro styk s pojišťovnou:

- 01 Vyúčtování výkonů v ambulantní péči
- 05 Vyúčtování výkonů nepravidelné péče
- 06 Poukaz na vyšetření / ošetření

Pro všechny sledované okruhy diagnóz se berou v úvahu tyto odbornosti ambulantní péče:

- 305 psychiatrie
- 308 návykové nemoci
- 309 sexuologie
- 901 klinická psychologie
- 350 centrum duševního zdraví
- 914 psychiatrická sestra

Pro diagnostický okruh 6 (dementia) se dále berou v úvahu i tyto odbornosti ambulantní péče:

- 106 geriatrie
- 209 neurologie
- 307 gerontopsychiatrie

Způsob stanovení

Výsledek se stanoví jako následující podíl. Čítec je počet osob diagnostikovaných s duševním onemocněním, které v daném roce využily služeb ambulantního psychiatra. Jmenovatelem je prevalence duševního onemocnění v populaci v daném roce.

Vyhodnocení indikátoru

Většina pacientů s diagnostikovanou duševní chorobou má svého ambulantního psychiatra. Pokrytí ambulantní psychiatrickou službou dosahuje u poruch nálady (okruh 1) a neurotických stresových a somatomorfních poruch (okruh 2) devadesáti devíti procent. I v těchto skupinách jsou ovšem diagnózy s nižším pokrytím (mánie a poporodní deprese).

Nejméně užívají služeb ambulantního sektoru osoby s mentální retardací (okruh 7), kdy v posledních letech k ambulantnímu specialistovi chodí pouze 45 % nemocných. Druhých nejnižších hodnot pokrytí dosahuje diagnostický okruh 5. Pacienti s duševní poruchou a poruchou chování způsobenou užíváním jiných psychoaktivních látek navštívili ambulantního specialistu pouze v 78–80 procentech případů.

Pokrytí ambulantními službami u pacientů s SMI je 95–97 %.

ABSOLUTNÍ POČTY	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1. Vybrané poruchy nálady	194 918	202 315	208 108	215 250	222 105	226 935	233 224	240 056	246 188	254 000
1.a. Mánie (F30)	780	767	701	754	721	683	671	649	678	732
1.b. Bipolární afektivní porucha (F31.0-2+F31.3-5+ F06.31 + F34.0+F31.6-8)	8 150	8 599	9 091	9 521	10 051	10 425	10 889	11 229	11 626	11 655
1.c. Deprese (F32, F33, F34, F38, F31.3-F31.5)	102 886	105 528	107 092	109 581	111 025	111 118	112 053	113 784	114 760	117 113
1.d. Depresivní epizody a dystymie (F32, F33, F34.1, F38), poruchy přízpůsobení (F43.20-22)	99 029	101 452	102 826	104 993	106 065	106 128	106 976	108 584	109 211	111 432
1.e Smíšená úzkostně depresivní porucha (F41.2) + kombinace komorbidní dg. (F32, F33 a F41.0, F41.1)	66 362	69 513	72 381	75 964	80 243	83 210	87 084	91 015	94 333	98 125
1.g Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestineděním (poporodní deprese) (F53.0)	145	124	154	186	191	199	192	209	210	206
2. Vybrané neurotické, stresové a somatoformní poruchy	85 845	87 166	89 581	91 496	93 968	96 186	99 122	102 37	103 63	106 94
2.a Fobické úzkostné poruchy (F40.0-9)	15 107	15 296	15 498	15 550	15 540	15 439	15 490	15 998	15 765	15 964
2.b Panická porucha (F41.0)	20 152	20 974	22 028	22 761	23 988	24 688	26 031	27 211	28 036	29 332
2.c Generalizovaná úzkostná porucha (F41.1)	13 769	14 405	15 168	16 078	17 220	18 655	20 494	22 794	24 901	26 561
2.d Obsedantně-kompulzivní porucha (F42.x)	6 052	6 206	6 473	6 893	7 183	7 500	7 840	8 293	8 607	9 158
2.e. Posttraumatická stresová porucha (F43.1)	4 281	4 435	4 789	4 891	5 073	5 118	5 002	5 047	4 839	4 859
2.f. Somatizační porucha (F45.0)	3 932	3 880	3 889	4 031	4 028	4 046	4 123	4 055	4 026	3 920
2.g. Hypochondrická porucha (F45.2)	696	681	705	663	630	648	637	652	600	645
2.h. Somatoformní vegetativní dysf. (F45.3)	6 910	6 997	7 157	7 141	7 189	7 018	6 908	6 928	6 459	6 356
2.i. Neurastenie (F48.0)	15 499	14 473	13 861	13 389	12 887	12 672	12 137	11 422	10 441	9 905
2.j. Organická úzkostná porucha (F06.4)	4 837	5 137	5 408	5 653	6 088	6 508	6 878	7 099	7 314	7 725
3. Vybrané poruchy z dg. okruhu F2x	49 331	49 922	50 444	51 720	52 944	54 095	55 404	56 181	56 506	56 528
3.a. Schizofrenie (F20)	25 035	25 492	25 779	26 936	28 082	29 032	29 938	30 783	31 367	31 607
3.b. Trvalá porucha s bludy (F22)	4 830	4 818	4 674	4 697	4 668	4 698	4 669	4 517	4 379	4 317
3.c. Akutní a přechodné psychoti poruchy (F23)	5 682	5 812	5 955	6 108	6 243	6 212	6 429	6 606	6 506	6 626
3.d. Schizoafektivní porucha (F25)	12 312	12 418	12 361	12 373	12 291	12 225	12 219	12 054	11 892	11 719
3.e. Organický syndrom s bludy (F06.2) +organická halucinóza (F06.0) + katatonní porucha (F06.1)	4 622	4 520	4 671	4 862	5 046	5 268	5 395	5 576	5 610	5 465
3.f. Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestineděním (poporodní psychóza) (F53.1)	73	73	78	94	95	82	92	92	99	85
4. Poruchy chování způsobené užíváním alkoholu (F10)	26 270	25 806	25 928	26 022	27 065	26 933	27 371	27 613	28 185	27 940
4.a. Akutní intoxikace (F10.0)	1 370	1 467	1 567	1 752	2 248	2 033	2 005	1 838	2 053	1 811
4.b. Syndrom závislosti na alkoholu (F10.2)	20 441	19 982	19 551	19 043	19 395	19 114	19 268	19 454	19 892	20 017
4.c. Odvykáací stav (F10.3, F10.4)	1 305	1 278	1 261	1 266	1 320	1 241	1 229	1 218	1 207	1 164
5. Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním jiných psychoaktivních látek (F11–F19)	11 409	11 914	12 421	13 108	14 062	14 284	14 816	15 124	15 532	16 595
5.a. Akutní intoxikace (F11.0-19.0)	456	459	500	550	600	542	570	622	654	774
5.b. Syndrom závislosti na jiných psychoaktivních látkách (F11.2, F12.2, F13.2, F14.2, F15.2, F16.2, F17.2, F18.2, F19.2)	8 352	8 544	8 607	9 204	9 694	9 880	10 184	10 294	10 595	11 209
5.c. Odvykáací stav (F11-19.3, F11-19.4)	556	491	510	430	497	453	477	441	414	393
5.d. Psychotická porucha (F11-19.5)	720	807	918	1 011	1 122	1 178	1 260	1 212	1 255	1 288
6. Demence	36 118	39 633	43 550	46 603	50 546	55 609	59 221	62 045	63 733	66 635
6.a. Alzheimerova nemoc (G30, F00)	17 811	20 536	23 419	26 124	29 508	33 610	36 903	39 254	41 319	43 398
6.b. Vaskulární demence (F01)	12 991	13 667	14 004	14 313	14 504	15 186	15 261	15 573	15 343	15 909
6.c. Delirium jiné, než vyvolané alkoholem nebo jinými PAL (F05.0 a F05.1)	1 354	1 323	1 590	1 653	1 859	1 738	1 816	1 723	1 630	1 679
6.d. Mírná kognitivní porucha (F06.7)	6 291	6 575	7 208	7 404	7 913	8 728	9 004	9 596	9 548	9 860
7. Mentální retardace (F70–F79); pouze osoby před dosažením 19. roku	3 653	3 499	3 466	3 247	3 179	3 218	3 243	3 419	3 506	3 534
7.a. Lehká mentální retardace (F70)	2 111	2 084	2 067	1 878	1 893	1 924	1 929	2 045	2 164	2 175
7.b. Středně těžká (F71)	1 023	983	928	955	876	888	873	919	918	950
7.c. Těžká a hluboká ment. retardace (F72 + F73)	367	330	360	342	334	346	364	419	367	364

8. Poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání (F90-F98); pouze osoby před dosažením 19. roku	23 717	23 334	23 675	23 791	24 373	24 210	24 356	24 411	23 857	23 788
8.a. Hyperkinetické poruchy (F90)	10 104	9 928	10 010	9 851	10 169	9 971	10 063	10 121	9 703	9 957
8.b. Tikové poruchy (F95)	887	850	862	834	880	828	836	778	698	689
9. Poruchy osobnosti a chování dospělých (F60-F69)	32 288	32 553	33 493	34 279	35 193	35 656	36 067	36 497	36 997	39 008
9.a. Emočně nestabilní porucha osobnosti (F60.3)	7 201	7 482	7 802	8 218	8 914	8 987	9 341	9 670	9 912	10 903
9.b. Smíšené poruchy osobnosti (F61.0)	7	7	8	10	9	7	4	4	5	4
10. SMI	71 494	73 046	74 363	76 323	78 583	80 039	81 732	83 678	84 333	85 109
PROCENTO POKRYTÍ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1. Vybrané poruchy nálady	98%	99%	99%	99%	99%	99%	99%	99%	99%	99%
1.a. Mánie (F30)	89%	90%	90%	89%	91%	87%	90%	89%	90%	91%
1.b. Bipolární afektivní porucha (F31.0-2+F31.3-5+F06.31 + F34.0+F31.6-8)	94%	95%	96%	96%	96%	97%	97%	97%	97%	97%
1.c. Deprese (F32, F33, F34, F38, F31.3-F31.5)	98%	98%	98%	98%	98%	98%	98%	98%	99%	99%
1.d. Depresivní epizody a dystymie (F32, F33, F34.1, F38), poruchy přízřůsob. (F43.20-22)	98%	98%	98%	98%	98%	98%	98%	98%	99%	99%
1.e Smíšená úzkostně depresivní porucha (F41.2) + kombinace komorbidní dg. (F32, F33 a F41.0, F41.1)	98%	98%	98%	98%	98%	98%	98%	98%	99%	99%
1.g Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestineděním (F53.0)	85%	88%	89%	87%	88%	90%	93%	91%	91%	91%
2. Vybrané neurotické, stresové a somatoformní poruchy	98%	98%	98%	98%	98%	99%	99%	99%	99%	99%
2.a Fobické úzkostné poruchy (F40.0-9)	99%	98%	98%	99%	99%	98%	99%	99%	99%	99%
2.b Panická porucha (F41.0)	99%	99%	99%	99%	99%	99%	99%	99%	99%	99%
2.c Generalizovaná úzkostná porucha (F41.1)	99%	99%	99%	99%	99%	99%	99%	99%	99%	99%
2.d Obsedantně-kompulzivní porucha (F42.x)	98%	98%	98%	98%	98%	98%	98%	98%	99%	98%
2.e Posttraumatická stresová porucha (F43.1)	98%	97%	97%	97%	97%	98%	98%	98%	98%	98%
2.f Somatizační porucha (F45.0)	93%	94%	94%	95%	95%	96%	96%	96%	97%	96%
2.g Hypochondrická porucha (F45.2)	95%	95%	95%	97%	96%	95%	96%	96%	95%	97%
2.h Somatoformní vegetativní dysf.(F45.3)	97%	97%	97%	98%	98%	98%	98%	98%	98%	99%
2.i Neurastenien (F48.0)	98%	98%	98%	99%	99%	99%	99%	99%	99%	99%
2.j Organická úzkostná porucha (F06.4)	93%	94%	95%	94%	95%	95%	95%	95%	95%	95%
3. Vybrané poruchy z dg. okruhu F2x	94%	94%	94%	94%	94%	94%	95%	95%	95%	95%
3.a. Schizofrenie (F20)	92%	92%	92%	93%	93%	94%	94%	94%	95%	95%
3.b. Trvalá porucha s bludy (F22)	94%	95%	94%	95%	95%	94%	95%	95%	94%	94%
3.c. Akutní a přechodné psychot. poruchy (F23)	87%	87%	88%	88%	88%	87%	88%	88%	89%	89%
3.d. Schizoafektivní porucha (F25)	94%	94%	95%	95%	95%	95%	95%	95%	96%	96%
3.e. Organický syndrom s bludy (F06.2) +organická halucinóza (F06.0) + katatonní porucha (F06.1)	87%	87%	87%	88%	88%	88%	88%	89%	89%	90%
3.f. Závažné duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestineděním (poporodní psychóza) (F53.1)	88%	85%	92%	91%	85%	85%	83%	92%	92%	89%
4. Poruchy chování způsobené užíváním alkoholu (F10)	84%	83%	84%	84%	84%	84%	85%	84%	85%	84%
4.a. Akutní intoxikace (F10.0)	52%	54%	55%	60%	62%	61%	63%	62%	64%	61%
4.b. Syndrom závislosti na alkoholu (F10.2)	86%	86%	86%	86%	86%	85%	85%	85%	85%	84%
4.c. Odvykací stav (F10.3, F10.4)	37%	35%	35%	38%	36%	34%	34%	33%	31%	31%
5. Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním jiných psychoaktivních látek (F11–F19)	79%	78%	79%	78%	79%	79%	80%	79%	78%	78%
5.a. Akutní intoxikace (F11.0-19.0)	41%	38%	38%	35%	38%	36%	36%	39%	38%	42%
5.b. Syndrom závislosti na jiných psychoaktivních látkách (F11.2, F12.2, F13.2, F14.2, F15.2, F16.2, F17.2, F18.2, F19.2)	79%	77%	78%	78%	78%	78%	79%	77%	75%	74%
5.c. Odvykací stav (F11-19.3, F11-19.4)	62%	61%	61%	51%	54%	54%	55%	47%	40%	39%
5.d. Psychotická porucha (F11-19.5)	64%	63%	64%	65%	68%	67%	68%	67%	67%	67%
6. Demence	86%	87%	88%	89%	90%	91%	91%	92%	92%	93%
6.a. Alzheimerova nemoc (G30, F00)	91%	92%	93%	94%	94%	95%	95%	96%	96%	96%
6.b. Vaskulární demence (F01)	82%	82%	83%	84%	84%	86%	86%	86%	86%	87%

6.c. Delirium jiné, než vyvolané alkoholem nebo jinými PAL (F05.0 a F05.1)	41%	38%	39%	40%	41%	41%	40%	40%	38%	39%
6.d. Mírná kognitivní porucha (F06.7)	91%	91%	92%	92%	93%	93%	93%	95%	95%	94%
7. Mentální retardace (F70–F79); pouze osoby před dosažením 19. roku	57%	54%	53%	50%	48%	47%	45%	45%	45%	45%
7.a. Lehká mentální retardace (F70)	57%	54%	53%	50%	48%	47%	45%	44%	46%	46%
7.b. Středně těžká (F71)	52%	49%	45%	46%	42%	43%	41%	41%	40%	41%
7.c. Těžká a hluboká mentální retard. (F72+F73)	49%	45%	48%	46%	42%	43%	42%	46%	42%	39%
8. Poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání (F90-F98); pouze osoby před dosažením 19. roku	92%	92%	92%	92%	92%	93%	92%	93%	93%	93%
8.a. Hyperkinetické poruchy (F90)	90%	90%	90%	90%	89%	90%	90%	90%	91%	90%
8.b. Tikové poruchy (F95)	92%	91%	91%	90%	91%	91%	91%	92%	92%	91%
9. Poruchy osobnosti a chování dospělých (F60-F69)	91%	91%	91%	91%	91%	92%	91%	92%	92%	92%
9.a. Emočně nestabilní porucha osobnosti (F60.3)	92%	92%	92%	92%	92%	92%	93%	93%	93%	94%
9.b. Smíšené poruchy osobnosti (F61.0)	100%	88%	100%	91%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
10. SMI	95%	95%	95%	96%	96%	96%	96%	96%	96%	97%

Pokrytí návaznou péčí

Definice

Indikátor sleduje počet lidí, kteří mají během určité doby od hospitalizace pro duševní onemocnění kontakt s ambulantním psychiatrem. Indikátor se dělí na tři části – deprese, sebevražedný pokus a psychotické poruchy. Zdůvodnění Návaznost péče pro jedince hospitalizované kvůli depresi, sebevražednému pokusu a psychotickým poruchám je významným ukazatelem úspěšnosti včasného propojení služeb ambulantních psychiatrů s lůžkovými službami.

Zdroj dat

Zdrojem dat je NRHZS spravovaný ÚZIS. Duševní nemoci jsou definovány pomocí kódu dle MKN-10 v lůžkové péči, pokud je specifická diagnóza (deprese, sebevražedný pokus, psychotické poruchy) vykázána na hlavní pozici. Kontakt s ambulantní péčí je definován bez ohledu na diagnózu. Identifikace jedinců s danými diagnózami v NRHZS se provádí na základě těchto druhů dokladů používaných pro styk s pojišťovnou:

- 01 Vyúčtování výkonů v ambulantní péči
- 02 Vyúčtování výkonů v ústavní péči
- 05 Vyúčtování výkonů nepravidelné péče
- 06 Poukaz na vyšetření / ošetření

Pro všechny tři diagnózy se berou v úvahu tyto odbornosti lůžkové péče:

- 3F5 akutní LP psychiatrie – typ F
- 3H5 akutní LP psychiatrie – typ H
- 3I5 intenzivní LP psychiatrie – typ I
- 3T5 intenzivní LP psychiatrie – typ T
- 3U5 dlouhodobá LP psychiatrie – typ U
- 3U8 dlouhodobá LP návykových nem.–typ U
- 3F7 akutní LP gerontopsychiatrie – typ F
- 3H7 akutní LP gerontopsychiatrie – typ H
- 3U7 dlouhodobá LP gerontopsych. – typ U
- 2F9 akutní LP neurologie – typ F
- 2H9 akutní LP neurologie – typ H
- 2I9 intenzivní LP neurologie – typ I
- 2T9 intenzivní LP neurologie – typ T
- 2U9 dlouhodobá LP neurologie – typ U
- 1F6 akutní LP geriatric – typ F
- 1H6 akutní LP geriatric – typ H
- 1I6 intenzivní LP geriatric – typ I
- 1T6 intenzivní LP geriatric – typ T
- 1U6 dlouhodobá LP geriatric – typ U

- 3F6 akutní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ F
- 3H6 akutní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ H
- 3I6 intenzivní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ I
- 3T6 intenzivní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ T ♣
- 3U6 dlouhodobá LP dětské a dorostové psychiatrie – typ

U Pro všechny tři diagnózy se berou v úvahu tyto odbornosti ambulantní péče:

- 305 psychiatrie
- 306 dětská a dorostová psychiatrie
- 307 gerontopsychiatrie
- 308 návykové nemoci
- 309 sexuologie
- 901 klinická psychologie ♣
- 350 centrum duševního zdraví
- 914 psychiatrická sestra

Způsob stanovení

Pro deprese se výsledek stanoví jako následující podíl:

Čítatel je počet lidí, kteří byli hospitalizováni pro depresi (F32, F33, F34, F38, F31.3–F31.5) a zároveň se setkali s ambulantním psychiatrem do: o 7 dní po propuštění z hospitalizace 30 dnů po propuštění z hospitalizace

Jmenovatel je počet lidí hospitalizovaných pro depresi (F32, F33, F34, F38, F31.3–F31.5).

Pro sebevražedný pokus se výsledek stanoví jako následující podíl:

Čítatel je počet lidí, kteří byli hospitalizováni pro sebevražedný pokus (X60–X84) a zároveň se setkali s ambulantním psychiatrem do: o 7 dní po propuštění z hospitalizace o 30 dnů po propuštění z hospitalizace

Jmenovatel se vypočítá jako počet lidí, kteří byli hospitalizováni pro sebevražedný pokus.

Pro psychotická onemocnění se výsledek stanoví jako následující podíl:

Čítatel je počet lidí hospitalizovaných pro psychotické poruchy (F20–F29), kteří se setkali s ambulantním psychiatrem do: o 7 dní po propuštění z hospitalizace o 30 dnů po propuštění z hospitalizace

Jmenovatel je počet lidí, kteří byli hospitalizováni pro psychotické poruchy.

Vyhodnocení indikátoru

Nejméně jsou návaznou péčí pokryti pacienti, kteří se pokusili spáchat sebevraždu. Jejich situace se v posledních 10 letech v podstatě nemění a do ambulantních služeb se do měsíce dostali v maximálně 40 % případů. Depresivní a schizofrenní pacienti se k ambulantním psychiatrům dostávají brzy, a to v téměř 70 % případů již do 7 dní od hospitalizace. Přesto cca 15 % z nich návaznou péčí není pokryto vůbec.

Deprese (F32, F33, F34, F38, F31.3-F31.5)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet hospitalizovaných pacientů s hospitalizací ukončenou v daném roce	3 867	3 884	3 582	3 567	3 671	3 515	3 438	3 470	3 579	3 677
Počet pacientů, kteří setkali s ambulantním psychiatrem do 7 dní po propuštění z hospitalizace	2 555	2 513	2 390	2 375	2 406	2 330	2 318	2 339	2 360	2 367
	66%	65%	67%	67%	66%	66%	67%	67%	66%	64%
Počet pacientů, kteří setkali s ambulantním psychiatrem do 30 dnů po propuštění z hospitalizace	3 293	3 253	3 072	3 043	3 116	2 995	2 997	3 007	3 081	3 123
	85%	84%	86%	85%	85%	85%	87%	87%	86%	85%
Hospitalizace v důsl. pokusu o sebevraždu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet hospitalizovaných pacientů s hospitalizací ukončenou v daném roce	2 515	2 644	2 969	3 105	3 348	3 116	3 037	2 902	2 954	2 800
Počet pacientů, kteří setkali s ambulantním psychiatrem do 7 dní po propuštění z hospitalizace	604	611	719	756	807	789	663	573	624	579
	24%	23%	24%	24%	24%	25%	22%	20%	21%	21%
Počet pacientů, kteří setkali s ambulantním psychiatrem do 30 dnů po propuštění z hospitalizace	1 042	1 073	1 224	1 324	1 407	1 381	1 265	1 102	1 189	1 122
	41%	41%	41%	43%	42%	44%	42%	38%	40%	40%
Schizofrenie, poruchy schizotypální a poruchy s bludy (F20–F29)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet hospitalizovaných pacientů s hospitalizací ukončenou v daném roce	8 697	8 816	8 598	8 504	8 515	8 457	8 255	8 191	8 037	7 877
Počet pacientů, kteří setkali s ambulantním psychiatrem do 7 dní po propuštění z hospitalizace	5 902	6 035	5 762	5 817	5 784	5 691	5 728	5 560	5 344	5 342
	68%	68%	67%	68%	68%	67%	69%	68%	66%	68%
Počet pacientů, kteří setkali s ambulantním psychiatrem do 30 dnů po propuštění z hospitalizace	7 401	7 471	7 291	7 268	7 262	7 207	7 064	7 021	6 817	6 771
	85%	85%	85%	85%	85%	85%	86%	86%	85%	86%

Pokrytí psychofarmaky

Definice

Indikátor ukazuje na pokrytí farmakologické léčby u lidí s **depresí a psychotickými poruchami**. Zdůvodnění Dostupnost a užívání farmakologické léčby pro péči o jedince s depresí a psychotickými poruchami je jedním ze základních ukazatelů kvality odborné lékařské péče o duševní zdraví.

Zdroj dat

Zdrojem dat o užívání farmakologické léčby je NRHYS spravovaný ÚZIS. Informace o léčbě je definovaná pomocí kódu dle anatomicko-terapeuticko-chemické (ATC) klasifikace. Deprese a psychotické poruchy jsou definovány pomocí kódu dle MKN-10 v ambulantní či lůžkové péči, přičemž je diagnóza vykázaná alespoň jednou během sledovaného roku. Diagnóza i lék mohou být vykázané kdykoliv během roku (nemusí být vykázané ve stejný čas).

Identifikace jedinců s danými diagnózami a léky v NRHYS se provádí na základě těchto druhů dokladů používaných pro styk s pojišťovnou:

- 01 Vyúčtování výkonů v ambulantní péči
- 02 Vyúčtování výkonů v ústavní péči
- 05 Vyúčtování výkonů nepravidelné péče
- 06 Poukaz na vyšetření / ošetření
- 10 Recept

Pro obě diagnózy se berou v úvahu tyto odbornosti ambulantní péče:

- 305 psychiatrie
- 306 dětská a dorostová psychiatrie
- 307 gerontopsychiatrie
- 308 návykové nemoci
- 901 klinická psychologie
- 350 centrum duševního zdraví
- 106 geriatrie
- 001 praktické lékařství pro dospělé
- 002 praktické lékařství pro děti a dorost
- 209 neurologie
- 409 dětská neurologie
- 914 psychiatrická sestra

Pro obě diagnózy se berou v úvahu tyto odbornosti lůžkové péče:

- 3F5 akutní LP psychiatrie – typ F
- 3H5 akutní LP psychiatrie – typ H
- 3I5 intenzivní LP psychiatrie – typ I
- 3T5 intenzivní LP psychiatrie – typ T
- 3U5 dlouhodobá LP psychiatrie – typ U
- 3U8 dlouhodobá LP návykových nem.– typ U
- 3F7 akutní LP gerontopsychiatrie – typ F
- 3H7 akutní LP gerontopsychiatrie – typ H
- 3U7 dlouhodobá LP gerontopsychiatrie – typ U
- 2F9 akutní LP neurologie – typ F
- 2H9 akutní LP neurologie – typ H
- 2I9 intenzivní LP neurologie – typ I
- 2T9 intenzivní LP neurologie – typ T
- 2U9 dlouhodobá LP neurologie – typ U
- 1F6 akutní LP geriatrie – typ F
- 1H6 akutní LP geriatrie – typ H
- 1I6 intenzivní LP geriatrie – typ I
- 1T6 intenzivní LP geriatrie – typ T
- 1U6 dlouhodobá LP geriatrie – typ U
- 3F6 akutní LP dětské a dorostové ps. – typ F
- 3H6 akutní LP dětské a dorostové ps. – typ H
- 3I6 intenzivní LP dětské a dorostové ps.– typ I
- 3T6 intenzivní LP dětské a dorostové ps.– typ T
- 3U6 dlouhodobá LP dětské a dor. ps. – typ U

Způsob stanovení

Psychofarmaka u lidí s depresí

Výsledek se stanoví jako následující podíl: Čitatel je počet lidí, kterým byla předepsána antidepresiva (ATC skupina N06A) a mají diagnózu deprese (F32, F33, F34, F38, F31.3–F31.5). Jmenovatelem je počet lidí dg. deprese.

Psychofarmaka u lidí s psychotickými poruchami

Výsledek se stanoví jako následující podíl: • Čítecitel je počet lidí, kterým byla předepsána antipsychotika (ATC skupina N05A) a mají diagnózu schizofrenie, poruch schizotypálních a poruch s bludy (F20-F29). Jmenovatel je počet lidí klasifikovaných s psychotickými poruchami.

Vyhodnocení indikátoru

Použití antidepresiv u pacientů s psychotickými poruchami je výrazně homogennější napříč věkovými skupinami, nežli je tomu u depresí (F32, F33, F34, F38, F31.3–F31.5). U obou diagnóz platí, že mladší osoby (děti do 1) let užívají psychofarmaka v menším procentu. Pacienti obou skupin ve věku 50-89 let užívají psychofarmaka v obdobné míře, mladší pacienti s depresí (10-49 let) je pak užívají méně často nežli pacienti s psychotickými poruchami, a totéž lze konstatovat i o věkové skupině nad 90 let.

Počet pacientů s dg. deprese, kterým byla předepsána antidepresiva (ATC skupina N06A)										
	Věková kategorie									
	0-9 let	10-19 let	20-29 let	30-39 let	40-49 let	50-59 let	60-69 let	70-79 let	80-89 let	90 a více let
2010	16	1020	5479	13054	18146	26297	19886	11034	4671	242
2011	14	1074	5499	13324	18466	26548	20833	11375	4742	320
2012	22	1069	5504	13211	18918	26342	21864	11704	5040	403
2013	25	1109	5458	13087	19267	26500	22641	12254	5265	516
2014	18	1219	5495	12637	19516	26802	23427	12947	5400	545
2015	17	1281	5600	12512	20325	27134	24824	13889	5687	612
2016	20	1400	5562	12087	20892	27036	25307	14925	5828	679
2017	21	1796	5819	11769	21672	27098	25794	15862	5871	683
2018	30	2134	6137	11200	22154	26874	26019	16585	6007	749
2019	16	2389	6642	10833	22763	27547	26415	17191	5990	780
Procento pacientů s dg. deprese, kterým byla předepsána antidepresiva (ATC skupina N06A)										
	Věková kategorie									
	0-9 let	10-19 let	20-29 let	30-39 let	40-49 let	50-59 let	60-69 let	70-79 let	80-89 let	90 a více let
2010	6%	67%	75%	80%	85%	86%	86%	88%	85%	71%
2011	6%	66%	76%	81%	85%	87%	86%	88%	84%	77%
2012	10%	67%	75%	80%	85%	86%	86%	88%	85%	74%
2013	10%	68%	74%	80%	84%	86%	86%	88%	86%	78%
2014	8%	69%	73%	80%	84%	87%	86%	88%	85%	79%
2015	7%	68%	72%	78%	83%	86%	86%	88%	85%	79%
2016	11%	68%	73%	79%	83%	86%	86%	88%	86%	79%
2017	11%	73%	73%	80%	84%	86%	86%	88%	87%	79%
2018	17%	75%	75%	79%	84%	87%	87%	89%	87%	82%
2019	11%	76%	76%	79%	85%	87%	88%	89%	87%	81%

	Počet pacientů s dg. schizofrenie, poruch schizotypálních a poruch s bludy, kterým byla předepsána antipsychotika (ATC skupina N05A)									
	Věková kategorie									
	0-9 let	10-19 let	20-29 let	30-39 let	40-49 let	50-59 let	60-69 let	70-79 let	80-89 let	90 a více let
2010	5	536	5048	8893	8180	9696	7235	2750	1040	65
2011	3	506	4900	9253	8372	9510	7501	2815	1008	76
2012	4	481	4886	9517	8597	9440	7844	2896	1075	88
2013	8	489	4827	9641	8877	9416	8155	3179	1092	120
2014	11	530	4652	9827	9268	9411	8438	3437	1213	174
2015	9	568	4723	9699	9810	9314	8762	3725	1278	195
2016	13	593	4595	9699	10423	9322	8866	4034	1319	256
2017	25	650	4605	9478	10893	9388	8909	4332	1414	299
2018	11	643	4430	9273	11346	9320	8798	4572	1334	347
2019	5	676	4368	8983	11767	9390	8620	4740	1349	323

	Procento pacientů s dg. schizofrenie, poruch schizotypálních a poruch s bludy, kterým byla předepsána antipsychotika (ATC skupina N05A)									
	Věková kategorie									
	0-9 let	10-19 let	20-29 let	30-39 let	40-49 let	50-59 let	60-69 let	70-79 let	80-89 let	90 a více let
2010	36%	85%	88%	87%	87%	86%	85%	84%	80%	88%
2011	33%	82%	86%	87%	87%	87%	86%	85%	84%	84%
2012	36%	81%	87%	89%	88%	87%	86%	86%	85%	79%
2013	73%	83%	87%	88%	89%	87%	87%	86%	84%	82%
2014	50%	83%	86%	90%	89%	88%	88%	88%	87%	87%
2015	56%	85%	87%	89%	89%	88%	88%	88%	87%	85%
2016	72%	84%	86%	89%	89%	88%	87%	87%	87%	87%
2017	74%	84%	87%	89%	90%	89%	88%	87%	87%	85%
2018	61%	84%	87%	89%	90%	89%	88%	88%	86%	90%
2019	63%	88%	86%	90%	90%	89%	88%	88%	87%	88%

Antipsychotika u pacientů s demencí

Definice

Indikátor sleduje míru předepisování antipsychotické terapie pacientům diagnostikovaným s demencí. Zdůvodnění U jedinců s demencí se často objevuje pozměněné chování, které se tradičně zvládalo pomocí antipsychotické terapie. Jelikož se ukázalo, že tyto léky jsou u pacientů s demencí asociované s jejich vyšší úmrtností, jejich předepisování není doporučováno. Nízká míra antipsychotické terapie u pacientů s demencí svědčí o systému péče, který bere v úvahu komplexní příčiny pozměněného chování u těchto pacientů a je schopen ho řešit pomocí nefarmakologických přístupů.

Zdroj dat

Zdrojem dat o užívání antipsychotik u pacientů s demencí je NRHZS spravovaný ÚZIS, kde je demence definována dle MKN-10 v lůžkové či ambulantní péči, přičemž je diagnóza pod kódy G30, F00-F03 vykázána alespoň jednou během roku na hlavní nebo vedlejší pozici. Informace o antipsychotické terapii je definovaná pomocí ATC kódu N05A u lidí s diagnózou G30, F00-F03. Diagnóza i lék mohou být vykázané kdykoliv během roku (nemusí být vykázané ve stejný čas). Identifikace jedinců s danou diagnózou a léky v NRHZS se provádí na základě těchto druhů dokladů používaných pro styk s pojišťovnou:

- 01 Vyúčtování výkonů v ambulantní péči
- 02 Vyúčtování výkonů v ústavní péči
- 05 Vyúčtování výkonů nepravidelné péče
- 06 Poukaz na vyšetření / ošetření
- 10 Recept

V úvahu se berou všechny odbornosti ambulantní i lůžkové péče.

Způsob stanovení

Výsledek se stanoví jako procento osob s diagnostikovanou demencí, kterým nebyla v daném roce předepsána antipsychotická léčba (ATC skupina N05A)

Vyhodnocení indikátoru

Procento osob s diagnostikovanou demencí, kterým v daném roce nebyla předepsána antipsychotická léčba (ATC skupina N05A) v čase mírně narůstá. Více než polovině těchto pacientů nejsou antidepresiva předepisována.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet lidí s diagnostikovanou demencí	57 373	61 953	67 005	70 457	75 500	82 731	88 018	92 792	96 057	100 374
Počet lidí s diagnostikovanou demencí, kterým v daném roce nebyla předepsána antipsychotická léčba (ATC skupina N05A)	29 311	31 816	34 447	36 498	39 097	43 568	46 440	49 845	51 584	53 815
	51%	51%	51%	52%	52%	53%	53%	54%	54%	54%

Lůžková péče

Definice

Indikátor uvádí kapacitu lůžkové psychiatrické péče pro dospělé a děti v ČR. Dostupnost a struktura lůžkové péče jsou základním ukazatelem připravenosti systému psychiatrické péče poskytnout odbornou lékařskou péči lidem s duševním onemocněním.

Zdroj dat

Zdrojem dat je NRHZS spravovaný ÚZIS poskytující informace o počtu nasmlouvaných lůžek zdravotními pojišťovnami. Oddělení jsou vybrána na základě vykazování některé z lůžkových psychiatrických odborností:

Oddělení pro dospělé:

- 3I5 intenzivní LP psychiatrie – typ I
- 3T5 intenzivní LP psychiatrie – typ T
- 3F5 akutní LP psychiatrie – typ F
- 3F7 akutní LP gerontopsychiatrie – typ F
- 3H5 akutní LP psychiatrie – typ H
- 3H7 akutní LP gerontopsychiatrie – typ H
- 3U5 dlouhodobá LP psychiatrie – typ U
- 3U7 dlouhodobá LP gerontopsychiatrie – typ U
- 3U8 dlouhodobá LP návykových nemocí – typ U

Lůžkovou psychiatrickou péčí se rozumí lůžka v psychiatrické nemocnici nebo na psychiatrickém oddělení všeobecné nemocnice. Psychiatrickou nemocnicí se rozumí instituce pro poskytování lůžkové psychiatrické péče, která není součástí všeobecné nemocnice. Psychiatrickým oddělením všeobecné nemocnice se rozumí oddělení pro poskytování lůžkové psychiatrické péče, která je součástí všeobecné nemocnice. Psychiatrickým lůžkem se rozumí lůžko určené pro pacienty s diagnózami okruhu F (kód F00–F99) dle MKN-10.

Oddělení pro děti a dorost:

- 3I6 intenzivní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ I
- 3T6 intenzivní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ T
- 3F6 akutní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ F
- 3H6 akutní LP dětské a dorostové psychiatrie – typ H
- 3U6 dlouhodobá LP dětské a dorostové psychiatrie – typ U

Způsob stanovení

Výsledek se stanoví na základě těchto dvou hledisek:

1. počet lůžek následné péče pro dospělé v psychiatrických nemocnicích
2. počet lůžek následné péče pro děti v psychiatrických nemocnicích
3. počet lůžek akutní péče na psychiatrických odděleních nemocnic

Vyhodnocení indikátoru

Celkový počet lůžek následné psychiatrické péče v ČR v posledním desetiletí klesá. Celkový pokles je dán výraznějším poklesem lůžek všeobecné psychiatrie v léčebnách, naopak, počet lůžek určených pro léčby závislostí i počet lůžek v ostatních psychiatrických zařízeních (nejčastěji zaměřených na gerontopsychiatrické pacienty) mírně roste.

Rok	Typ zařízení následné péče				Počet akutních lůžek na psychiatrických odděleních nemocnic
	Léčebny pro dospělé	Léčebny závislostí	Dětské léčebny	Ostatní zařízení	
2010	8 588	309	260	168	1409
2011	8 451	309	260	168	1344
2012	8 381	309	250	168	1307
2013	8 144	309	250	168	1291
2014	8 056	309	250	168	1300
2015	8 064	309	250	192	1346
2016	8 072	309	230	207	1371
2017	7 983	309	210	207	1340
2018	7 902	315	210	207	1340
2019	7 886	315	210	207	1366

Ambulantní péče

Definice

Indikátor zjišťuje počet ordinací a rozšířených ordinací ambulantních psychiatrů pro dospělé a děti v ČR. Dostatečný počet ordinací svědčí o dostupnosti odborné lékařské péče o duševní zdraví mimo velké nemocnice, je nutný pro předcházení dlouhodobé lůžkové péče a pro návaznou péči po ukončené hospitalizaci pro duševní nemoc.

Zdroj dat

Zdrojem dat je NRHZS spravovaný ÚZIS. Ambulance jsou vybrány dle identifikačního čísla provozovny na základě vykázaní alespoň 50 dokladů za rok některé z následujících ambulantních psychiatrických odborností pro dospělé i děti a dorost:

- 305 psychiatrie
- 306 dětská a dorostová psychiatrie
- 307 gerontopsychiatrie
- 308 návykové nemoci
- 309 sexuologie

Způsob stanovení

Výsledek se ukazuje počet ambulantních psychiatrických zařízení pro dospělé a počet ambulantních psychiatrických zařízení pro děti a dorost

Vyhodnocení indikátoru

Do roku 2015 počet ambulancí psychiatrie v ČR postupně klesal, avšak od roku 2016 se drží na hodnotách okolo 1010 ambulancí. Nejméně dostupné jsou v ČR služby gerontopsychiatrů, kteří byli v roce 2019 dostupní pouze v Praze. V Karlovarském a Jihomoravském kraji v roce 2019 rovněž naprosto chyběla ambulance pro návykové nemoci a v šesti krajích pacientům nabízela své služby pouze jediná. Naopak nejdostupnější jsou služby specialistů na návykové nemoci v Praze a Středočeském kraji.

Rok	Odbornost ambulantních zařízení					Celkem
	Psychiatrie	Dětská a dorostová psychiatrie	Gerontopsychiatrie	Návykové nemoci	Sexuologie	
2010	790	147	3	37	77	1 054
2011	792	146	3	35	71	1 047
2012	777	143	3	34	69	1 026
2013	763	137	2	33	68	1 003
2014	760	141	2	33	68	1 004
2015	751	143	2	32	71	999
2016	761	148	3	28	70	1 010
2017	762	146	2	29	68	1 007
2018	765	140	2	31	67	1 005
2019	773	142	2	31	67	1 015

Kraj poskytovatele	Specializace poskytovatele – rok 2019					Celkem	Počet na 100 000 obyvatel
	Psychiatrie	Dětská a dorostová psychiatrie	Geronto-psychiatrie	Návykové nemoci	Sexuologie		
Hl. m. Praha	193	30	2	11	19	255	19,26
Středočeský kraj	67	5	0	6	6	84	6,06
Jihočeský kraj	35	12	0	4	3	54	8,38
Plzeňský kraj	44	8	0	1	2	55	9,32
Karlovarský kraj	23	4	0	0	2	29	9,84
Ústecký kraj	42	8	0	2	4	56	6,82
Liberecký kraj	27	6	0	1	3	37	8,34
Královéhradecký kraj	32	8	0	1	4	45	8,16
Pardubický kraj	33	5	0	1	2	41	7,84
Vysočina	35	7	0	2	3	47	9,22
Jihomoravský kraj	93	15	0	0	7	115	9,65
Olomoucký kraj	49	15	0	1	5	70	11,08
Zlínský kraj	32	7	0	1	1	41	7,04
Moravskoslezský kraj	68	12	0	0	6	86	7,16